

Турклуб НТУУ «КПІ» «Глобус»

Звіт

про гірський туристський
(вид туризму)

спортивний похід 2-ї категорії складності

у районі Туреччина, Аладаглар
(географічний район)

що був здійснений з 30.04.2021 по 13.05.2021 р.

Маршрутна книжка № 3/2021

Керівник групи Євдокимов Денис Віталійович

e-mail: denisyevdokymov@gmail.com

Київ 2021

ЗМІСТ

Список скорочень	4
1. Довідкові дані про туристський спортивний похід	5
1.1. Параметри походу	5
1.2. Характеристика району проведення походу	5
1.3. Докладна нитка маршруту (пройдений маршрут)	5
1.4. Дані про досвід учасників	6
2. Організація туристського спортивного походу	9
2.1. Загальна ідея походу	9
2.2. Варіанти приїзду та від'їзду	9
2.3. Аварійні виходи з маршруту та його запасні варіанти	11
2.4. Зміни маршруту та їх причини	11
2.5. Інформація про проходження маршруту кожним учасником	11
3. Графік руху та технічний опис проходження маршруту	12
3.1. Графік руху	12
3.2. Висотний профіль маршруту	22
3.3. Технічний опис проходження маршруту	23
Перевал Мангірчі (1А, 3170м)	26
Перевал Чільолугу (н.к. , 2260м)	40
Перевал Калди Південний (н.к. , 2410м)	43
Перевал Калди Східний(1Б , 3319м)	44
Перевал Карасай (1Б, 3480м)	53
Перевал Челікбуйдуран (1А, 3540м)	61
в.Емлер (1А рад, 3723м)	64
Перевал Аксу-Едигель (1Б, 3390 м)	70
Перевал Саримахмут (н.к., 2990 м)	73
Перевал Сарсал (1А, 3175 м)	76
Перевал Кючюк Демирказик (1А, 3107 м)	84
Перевал Акчай (1Б, 3380м)	89
Перевал Текепінарі (1А, 2250м)	99
3.6. Розрахунок кілометражу	109
3.7. Картографічний матеріал	110
4. Висновки та рекомендації щодо проходження маршруту	111
5. Додатки	111
5.1. Перелік особистого, командного спорядження і рем набору	111
5.2. Медицина	118
5.3. Рекомендації по спорядженню	121
5.3.1. Ремонт спорядження	121

5.4. Харчування	122
5.5. Фінанси	124
5.6. Зв'язок та страховка та контакти спас служб	125
5.7. Список літератури, туристичних звітів та інших джерел інформації	126
5.8. Трек маршруту	126
5.9. Перевальні записки	127

Список скорочень

Поняття «правий» та «лівий» в описі використовується по ходу руху якщо не вказано інакше.

Скорочення	Пояснення
в.	вершина
г.	гора
м.	місто
м.н.	місце ночівлі
МКК	Маршрутно-кваліфікаційна комісія
оз.	озеро
пер.	перевал
с.	село
тр.	траверс
ур.	урочище
ЧХЧ	чистий ходовий час
т/с	туристична стоянка
н.к	некатегорійний

1. Довідкові дані про туристський спортивний похід

1.1. Параметри походу

Таблиця 1.1 - Основна загальна інформація по походу

Вид туризму	Категорія складності	Довжина маршруту, км	Тривалість		Термін проведення
			Загальна	Ходових днів	
Гірський	II	107	14	14	30.04. - 13.05.2021

1.2. Характеристика району проведення походу

Аладаглар (тур. Aladağlar) - найвищий хребет Центрального Тавра (південна Туреччина). Назва Аладаглар означає в перекладі з турецької «строкаті гори». Чотири його найвищі вершини перевершують 3700 м.: Демирказик (3806 м.), Кизилкая (3742 м.), Емлер (3724 м.) і Кизил-яр (3702 м.). Безліч вершин хребта досягають висот більше 3500 м.

Середземноморський клімат приморських схилів гір характеризується жарким безхмарним літом та дощовою зимою. У погожі дні вже починаючи з травня температура в долинах може досягати 25-28 градусів, але ночами температура на висоті і в снігових цирках може падати і до -10 градусів.

Води в деяких місцях на Аладаглар досить мало, навіть навесні. Вся вода моментально йде в ґрунт. Струмки забираються в труби для водопостачання прилеглих турецьких селищ, так що воду тут можна набирати в нечисленних джерелах, з труби або топити сніг.

Але річки і озера, тут, звичайно ж, теж є. На висоті 3000-3200 знаходиться плато Едігел (Yedi Goller - плато семи озер). На початку червня плато Едігел, як і сусідні з ним інші високогірні плато, повністю засніжені.

Серед найвідоміших і мальовничих місць Аладаглар: долина Емлі (Мур), глибоко врізана в високі гори, водоспади Капузбаші, утворені потужної підземною річкою, яка виринається з декількох гуртів в прямовисній скелі. Всього водоспадів п'ять, висота їх близько 40 метрів.

1.3. Докладна нитка маршруту (пройдений маршрут)

с.Чукурбаг – дол.Емлі – т/с Саримемедин– дол.Кючюк Мангірчі – пер.Мангірчі(1А, 3170м) – пер.Чільолугу(н.к, 2260м) – пер.Калди Півд(н.к., 2410м) - пер.Калди Східний(1Б, 3300м) – дол.Емлі – **пер.Карасай(1Б, 3480м) – пер.Челікбуйдуран(1А, 3540м) – в.Емлер(рад.1А,3723) – плато Едігел – пер.Аксу-Едігел(1Б, 3390 м) – ур.Акчай – пер. Саримахмут Півд.(н.к., 2990м) – ур. Саримихмутгелю – пер.Сарсал(1А, 3175м) – пер. Кучук Демирказик(1А, 3107м) – пер.Акчай(1Б, 3380м) – дол. Джимбар - пер.Текепінарі(1А, 2250м) - с.Чукурбаг**

1.4. Дані про досвід учасників

Таблиця 1.2 - Учасники

П.І.П.	Рік народження	Обов'язки в поході	Туристський досвід	Фото
Євдокимов Денис Віталійович	13.09.1997	Керівник	5ГУ(Памір) 2ГК(Карпати)	
Чорний Володимир Степанович	20.09.1988	Фотограф	2ПУ(Карпати з 1Б)	
Смігановська Дар'я Віталіївна	20.09.1999	Медик	1 ГУ(Карпати)	

<p>Єрмоленко Тимур Анатолійович</p>	<p>15.09.1991</p>	<p>Завснар особисте</p>	<p>2ГУ(Качкар)</p>	
<p>Мащенко Борис Тарасович</p>	<p>26.07.1995</p>	<p>Фінансист</p>	<p>2ГУ(Карпати), 1ГК(Карпати)</p>	
<p>Дем'янчук Олександр Зеновійович</p>	<p>30.08.1996</p>	<p>Завснар загальне спор</p>	<p>2ПУ(Карпати з 1Б)</p>	
<p>Гопка Олександр Юрійович</p>	<p>17.03.1996</p>	<p>Завхарч</p>	<p>1ГУ(Карпати)</p>	

<p>Каленюк Антон Миколайович</p>	<p>01.08.1993</p>	<p>Логіст</p>	<p>1ГУ(Карпати)</p>	
<p>Кириченко Ольга Миколаївна</p>	<p>21.10.1989</p>	<p>Медик 2 Літописець</p>	<p>1ГУ(Карпати)</p>	
<p>Котліна Анна Олександрівна</p>	<p>10.02.1997</p>	<p>Завхарч 2</p>	<p>2ГУ(Карпати)</p>	
<p>Корбут Анна Валеріївна</p>	<p>13.04.1989</p>	<p>Фотограф, страховки</p>	<p>альп 2Б(Крим)</p>	

2. Організація туристського спортивного походу

2.1. Загальна ідея походу

Основний кістяк групи прийшов в клуб в вересні 2019 і ходив в зимові та літні походи в Карпати в 20-21 роках, через карантин учасники так і не сходили в високі гори в 20 році тому на цей рік була сформована група з планами на щось вище. Керівник групи планував похід на 30 днів в кінці літа тому було вирішено йти в міжсезоння. Країну для походу обрали Турцію, тому що в ній є красиві райони, які ідеально підходить для міжсезоння. З гірських масивів Туреччини розглядали Качкар з можливістю сходити на Арарат 5137м і Високий Тавр (Аладаглар). Після роздумів група вирішила піти все таки на Аладаглар, через те що він виглядав красивіше і там було більше варіантів перевалів.

Старт і фініш походу вирішили зробити в селищі Чукурбаг, через те що керівник походу вже був в кінці літа 2020 в цьому районі і знав місцевих, це давало можливість домовлятися за місцевий трансфер, як по місці (на тракторі), так і на море на заказному бусі, кемпінги (з можливістю лишити безкоштовно міські речі до кінця походу), також були контакти місцевих альпіністів рятівників.

Маршрути майже у всіх груп які ходили в гірські двійки в цей район - проходять через найкрасивіші частини району, а саме долина Емлі з місцевою альпінською візиткою району вершиною-зуб Рагтакауа, відносно простою і третьою по висоті вершиною району Емлер 3723 м, плато Едигель яке розташоване на висоті 3000 м і має велику кількість озер, а також красиві каньйони на підходах. Тому основна частина маршруту пролягала через всі ці красиві місця. Так як логіст групи знайшов дешевий варіант квитків на 17 днів перебування в Туреччині, було прийнято рішення додати 2 кільця з заходом на декілька технічно цікавих перевалів, а також забезпечити гарну акліматизацію перед ночівлями на 3к, так було додано не складний, але цікавий по підходам перевал Мангірчі 1А, а також технічно цікавий перевал Калди Східний 1Б на якому планували зробити нормальний опис підйому на перевал, тому що більшість груп йшла його в кінці походу і майже не описувала каньйони і підходи на перевал, по якому ми планували підійматись. Ці два перевали забезпечували гарну акліматизацію і можливість залишити заброску на основну частину походу в долині Емлі. Також запланували пер. Сарсал, на якому група, яка йшла 5-рку вішала дві мотузки на спуск.

В результаті вийшов похід з двома кільцевими частинами для акліматизації і з цікавими перевалами і основною частиною, яка мала кілометраж, основні популярні точки району і перевали, яких вистачало для захисту походу.

2.2. Варіанти приїзду та від'їзду

Місце старту і фінішу було обране с. Чукурбаг. З Києва до Анкари і назад до Києва група добиралася рейсами турецьких авіаліній. З Анкари ближче добиратися до місця старту і на момент покупки квитків, вартість була значно менше, ніж в інші міста Туреччини, але також при пошуку квитків можна розглядати й інші міста (Адана, Кайсері, Аксарай, Конья).

Авіаквитки на літак були куплені нами в середині березня, тобто за 1.5 міс. до початку походу. Квитки відстежувалися за допомогою програми пошуку авіаквитків - aviasales і вже після остаточного вибору замовлялися і оплачувалися через офіційний сайт авіаперевізика.

Вибір був зроблений на користь авіакомпаній Туреччини: “AnadoluJet” (Київ - Анкара) і “Pegasus” (Анкара - Київ), в зв'язку з дешевизною квитків на момент купівлі - 5348 грн. (195 \$), можливістю транспортування великої кількості багажу (20 кг. багаж + 8 кг. ручна поклажа) і зручністю знаходження аеропортів вильоту / прильоту. Якщо починати шукати квитки раніше і йти меншою групою, то можна взяти в два рази дешевше.

У зв'язку з пандемією в світі і карантинними правилами в'їзду до Туреччини, було зроблено за 72 год. до вильоту, усіма учасниками походу ПЛР тест на COVID-19. В результаті у всіх був негативний. Ще за 72 год. до вильоту було заповнено кожним учасником електронну анкету для отримання індивідуального HES кода.

З Київського аеропорту Бориспіль (виліт 30.04 о 03:25) ми прилетіли в аеропорт Анкара Есенбога (фактичний час прибуття 05:25). Після оперативного проходження прикордонного контролю наші рюкзаки вже були на стрічці видачі багажу. З аеропорту Есенбога на точку старту ми добирались заздалегідь замовленим і сплаченим трансфером, який нас вже чекав на виході.

Був спланований маршрут переїзду, громадським транспортом, з аеропорту Анкари Есенбога до точки старту і навпаки, з фінішу в аеропорт, але плани змінилися. За 3 дні до вильоту Туреччина оголосила про повний локдаун, починаючи з 29 квітня і по 17 травня. В зв'язку з цим, ми не могли розраховувати на громадський транспорт, вирішили не ризикувати і замовити трансфер. Замовлення було оформлено і там же оплачено (дало змогу зекономити на конвертації в ліри) на сайті: <https://gettransfer.com/en>. Маршрут трансфера: 30.04 о 06:00 виїзд з аеропорту Анкари до с. Чукурбаг і 16.05 о 13:00 виїзд з с. Чукурбаг до аеропорту Анкари. Ціна трансфера на групу з 11 учасників, в обидві сторони, склала 367.35 €. Поїздка трансфером була комфортною (відновили сили після нічного перельоту), швидкою (біля 17:00 вже були на ночівлі першого похідного дня), завдяки ринковій конкуренції на сайті ціна вийшла відносно карантинних розцінок дешевою. Водій був приємний і чуйний, на жаль говорив тільки турецькою мовою, як і переважна більшість населення. Допоміг нам з купівлею бензину, який ми купили на простій заправці біля траси і вирішити невелику проблему з тим, що в нас були 1.5 пластикові пляшки, а менеджер заправки згодився наливати в баклаги не менше 4л. Ціна бензину становила описана в таблиці фінанси.

Були витрати на обід водія (50 лір), але плюсом було, що ми в цей час насолоджувалися красою озера “Tuz Gölü”.

Прибули ми в с. Чукурбаг о 15:00, швидко перепакували рюкзаки після переїзду і вийшли на маршрут.

Так, як в нас були точки старту і фінішу в одному місці, ми мали можливість скинути речі, які нам не потрібні були в поході в Aladaglar Bungalow Camping +90 534 201 89 95. Це було безкоштовно і речі після походу були повністю збережені. Дані для виїзду або під'їзду до національного парку «Аладаглар» +90 536 955 02 66 Ускан, замовлення трактора і місцевого буса і плюс, він ще місцевий альпініст. Всі номери є у WhatsApp, де легко з ними зв'язатися.

Ми через Ускана замовляли трансфер в Мерсін (поїздка до Середземного моря, відразу після завершення походу). Ціна на перевезення шофером (людина від Ускана) на нашу думку була завищеною, але ми добилися значно зменшити її (остаточну ціну наведено в табл. фінанси), ще додатково ми сказали: що маємо при собі недостатню кількість лір, для того, щоб шофер на місцевій заправці у знайомих просто ввів на терміналі суму і ми розрахувались карткою що дало змогу зекономити на конвертації в готівку.

Окремо хочеться відзначити незнання англійської мови місцевим населенням і обслуговуючим персоналом. Вихід з положення говорити жестами і заздалегідь завантаженими перекладачами (Microsoft Translator, який дозволяє офлайн перекладати фотографії і Google Translate) із викачаними заздалегідь в офлайн турецької і англійської. Але є і великий плюс, це дороги Туреччини.

З аеропорту Анкара Есенбога (виліт 17.05 о 00:05) ми прилетіли в аеропорт Бориспіль (прибуття 02:30). Державна прикордонна служба України перевірила наявність ПЛР тест на COVID-19, при їх відсутності ми були зобов'язані скачати додаток “Дія дома”, заповнити дані, надати їх на перевірку прикордоннику після чого нас пропускали. Надалі ми мали пройти 14 днів самоізоляції вдома або зробити ПЛР тест на COVID-19, що і зробив кожний учасник при поверненні додому. Результати у всіх були негативні.

2.3. Аварійні виходи з маршруту та його запасні варіанти

З перевала Мангірчі в долину Емлі, далі з н\к і підйому на перевал Калди Сх в населений пункт між н\к перевалами.

Після підйому на перевал Калди Сх знову в долину Емлі.

З пер. Карасай- в дол. Емлі та в долину Карайляк після перевалу.

З пер. Челікбуйдуран, в Емлер і плато Едигель швидше всього назад через пер. Челікбуйдуран і вниз в долину Карайляк.

З пер. Аксу-Едигель, Сарсал, Акчай в дол.р Еджемиш.

Після підйому на пер. Акчай і з перевалу Текепінарі вниз в дол Джимбар.

2.4. Зміни маршруту та їх причини

Весь маршрут пройдено як заплановано.

2.5. Інформація про проходження маршруту кожним учасником

Усіма 11 учасниками маршрут пройдено в повному обсязі.

3. Графік руху та технічний опис проходження маршруту

3.1. Графік руху

Таблиця 3.1 - Графік руху

Дата День походу	№ ділянки маршруту	Назва ділянки	Час проходження	Відстань та перепад висот	Метеоумови	Опис ділянки
1 день (30.04.2021р.)	1.1	с. Чукурбаг - т/с Саримемедин	15:05-16:00 16:10-16:50 17:00-17:35	12.36 км +307м	Хмарно, трохи дощить	Підйом по ґрунтовій дорозі.
		Всього	2 год 10 хв	12.36 км +307м		
2 день (01.05.2021р.)	2.1	заброска	09:40-10:20 10:30-11:35 11:50-13:05	4.8 км +278м -278м	Сонячно, вітер помірний	Днювання. Занесли заброску, піднявшись по долині Емлі (Мур) в напрямку пер. Карасай
		Всього	3 год 00 хв	4.8 км +278м -278м		
3 день (02.05.2021р.)	3.1	т/с Саримемедин - дол. Кючюк Мангірчі	08:20-08:55 09:10-09:45 10:05-10:50 11:09-11:55 12:50-13:15	3.6 км +696м	Сонячно, вітер помірний	Підйом від м.н. по кам'янистій стежці через каньйон. Підйом, місцями підлази та ділянки зі снігом, перехід через нижній скельний коридор. Підйом по кам'янисто-ґрунтовій стежці до м.н. на пагорбі.

		Всього	3 год 06 хв	3.6 км +696м		
4 день (03.05.2021р.)	4.1	м.н. - дол.Кючюк Мангірчі – пер.Мангірчі(1А)	07:10-07:42 08:07-08:57 09:20-10:02 10:15-11:12	4.32км +718м	Сонячно, вітер помірний, мінлива хмарність	Підйом та спуск з пагорба, підйом по кам'янисто-грунтовій стежці до верхнього скельного коридору. Місцями стежка в снігу. Після верхнього скельного коридору тропимо через дол. Кючюк Мангірчі вгору в наступну долину. Траверс відрогу г. Аккапіз. Вихід в перевальний цирк. Підйом на перевал по сніжному схилу. Рух по виходу скель за кілька метрів до перевалу. На перевалі об 11:12
	4.2	спуск	12:00-12:40 14:14-14:43 15:00-15:17	4.08км -920м		Спуск по дрібному та середньоблочному осипному схилу, по вододільному ледь явному гребеню. Перехід через кілька сніжників. Спуск по дрібних та середніх блоках конгломерату, скельних полицях наліво до пересохлого русла річки. Перехід через слабкий потічок та вихід на кам'янисто-грунтову стежку. Спуск по стежці до рівного пагорба і м.н.

		Всього	4 год 27хв	8.4 км +718м -920м		
5 день (04.05.2021р.)	5.1	м.н. - пер.Чільолугу(н.к)	07:48-08:13 08:30-09:09	2.88 км +2м	Сонячно, вітер помірний, мінлива хмарність	Рух траверсом через відроги. Вихід на дорогу. По ній піднімаємось на перевал.
	5.2	пер.Чільолугу(н.к) – пер.Калди Півд(н.к.)	09:30-09:56 10:13-10:47 11:15-11:50	5.28км +260 м -109м		Спуск по дорозі. Схід з дороги. Рух траверсом, по стежкам в напрямку перевалу. Вихід на іншу дорогу. По ній піднімаємось на перевал.
	5.3	пер.Калди Півд(н.к.) - м.н.	12:34-12:45	0.72км -68м		Спуск по дорозі. Ночівля на дорозі біля води.
		Всього	2 год 50 хв	8.88км +262 м -177м		
6 день (05.05.2021р.)	6.1	м.н. - пер. Калди Східний (1Б)	06:45-07:17 07:28-08:09 08:20-09:28 09:39-10:32 10:46-11:25 11:38-12:00 12:06-12:32 12:44-13:13 13:45-16:15	5.52км +939м	Сонячно, вітер помірний, мінлива хмарність	Підйом від м.н. по дрібному осипу. Траверс схилу частково стежкою, частково по скелях з дрібним осипом. Поворот наліво, починаємо підйом по крутому сніжнику по сходинкам. В деяких місцях підлазимо на камінні декілька метрів. Підйом схилом по травянистій поверхні, далі починаються сніжники. Траверс

						сніжного схилу, вихід до перевального цирку. На перевальному зльоті палюче сонце, можливі сонячні опіки. За 50 м до вершини перевалу каньйон між скелями зі сніжними містками. Ширина каньйону 1.5-2 м. Встановлення сніжної бази, 3 ппс на снігу та одна на скелі. Зроблена база на скелі, останні 2 метри треба підлізти.
	6.2	пер. Калди Східний (1Б) – м.н.	16:15-16:37	0.3км -86м		Спуск з перевалу під скелю до м.н. 180 м.
		Всього	6 год 02 хв	5.82км +939м -86м		
7 день (06.05.2021р.)	7.1	м.н - дол.Емлі	08:46-09:43 10:00-10:38 10:58-11:30 11:45-12:20 14:19-14:45 14:59-15:21	6.6км -1111м	Хмарно, трохи дощить, вітер помірний	Спуск по лавинонебезпечному схилу з лавинними стрічками, льодорубами і в снігоступах. Рух по сніжниках в ущелинах. Вихід на тропу. Рух по тропі в долину. Обід. Радіальний вихід по тропі за заброскою.
		Всього	3 год 30 хв	6.6км -1111м		

8 день (07.05.2021р.)	8.1	дол.Емлі - дол. Карасай	07:52-08:24 08:38-09:10 09:29-10:19 10:35-11:15 13:22-13:57 14:10-14:45	4.8 км +1112 м	Сонячно, вітер помірний	Підйом по тропі. Схід с тропи. Підйом по осипному схилу. Дрібно- та середньоблочний осип. Перехід через кілька невеличких сніжників. Ночівля у перевальному цирку.
		Всього	3 год 44 хв	4.8 км +1112 м		
9 день (08.05.2021р.)	9.1	м.н. - пер.Карасай(1Б)	06:15-06:43 07:00-07:33 07:47-08:05	1.08 км +265 м -129 м	Сонячно, вітер помірний. Ввечері вітер посилився.	Підйом на перевал. З лодорубами і в кішках. Рубання сходинок. Можливе падіння каменів. Вихід на перевал.
	9.2	пер.Карасай(1Б) – дол.Каралаяк	08:40-09:12 09:25-09:46 09:52-10:15	1.08 км +65 м -47 м		Траверс схилу, з якого сипляться камені, по сніжниках та дрібно- і середньоблочному осипу. Спуск по крутому кулуару з дрібноблочним осипом до сніжника. Спуск по сніжнику та осипу за ним.
		Всього	2 год 35 хв	2.16 км +330 м -176 м		
10 день (09.05.2021р.)	10.1	дол.Каралаяк - пер.Челікбуйдуран(1А)	08:18-08:36	0.48 км +171 м	Сонячно, вітер помірний, мінлива хмарність.	Підйом по кам'янистій стежці, сніг відсутній

	10.2	пер.Челікбуйдуран(1А) – в.Эмлер(рад. 1А) - пер.Челікбуйдуран(1А)	08:56-09:50 10:25-10:55	0.96 км +183 м -183 м		Частина підйому пролягає кам'янистою стежкою після якої піднімалися по сніжнику з льдорубами для забезпечення самостраховки. Спуск пролягав по стежці яка місцями проглядалася під снігом, сінг місцями змінювався на осипний схил. Подолавши більш круту частину спуску виходимо на стежку по якій піднімалися.
	10.3	пер.Челікбуйдуран(1А) – плато Едигель	11:16-11:40 12:56-13:19	3.96 км -455 м		Спуск по осипному схилу, який майже одразу замінює сніг. До м.н. веде ґрунтова стежка яка місцями покрита снігом.
		Всього	2 год 29 хв	5.4 км +354 м -638 м		
11 день (10.05.2021р.)	11.1	м.н. - пер.Аксу-Едигель(1Б)	06:35-07:40 08:10-09:40	5.4 км +305 м	Сонячно, вітер помірний	Початок шляху подоланий по плато Едигель. Біля м.н. невелика річка, подолана вбхід. Далі шлях по плато помітною стежкою, частково сніжниками. Місцями спускаємось стежкою, місцями необхідно підійматися. Плато холмисте, ближче до перевалу є два невеликі озера.

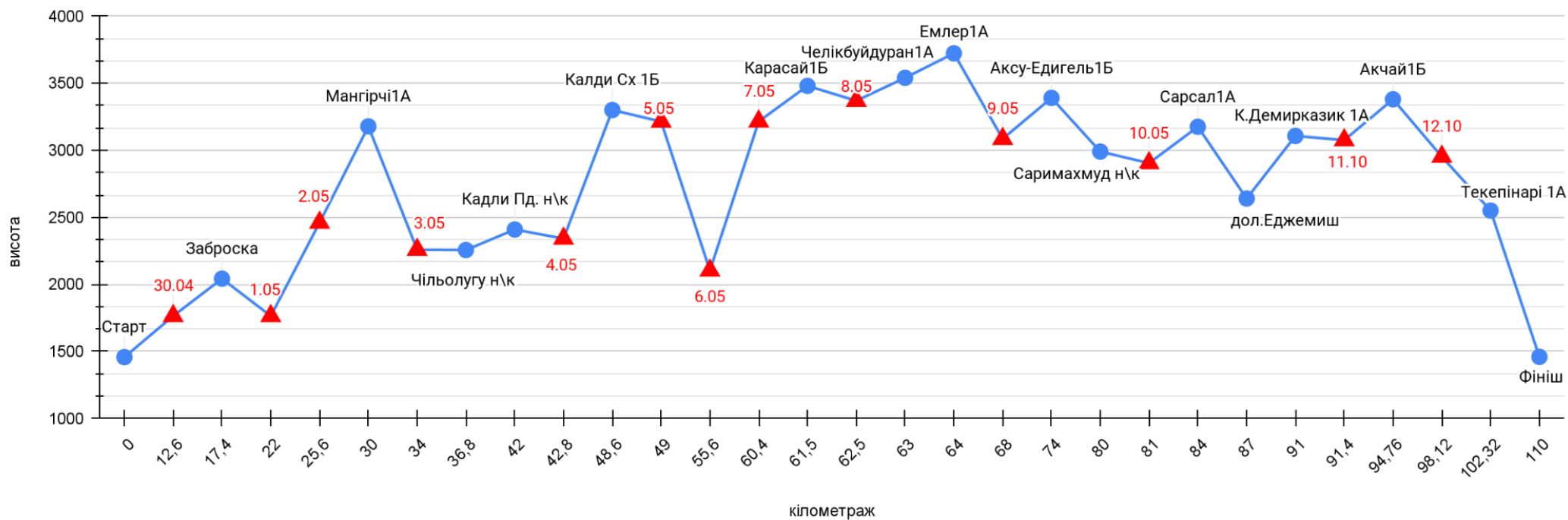
	11.2	пер.Аксу-Едигель(1Б) – ур.Акчай	10:05-10:20 12:00-12:45	4.8 км -484 м		Підйом по замерзлому фірну. За 50 м до вершини перевалу починаються скелі. Останні 10 м крутизна схилу сягає 45-48 градусів. На вершині перевалу сніжний надув, частково скелі з крупним конгломератом. Спуск сніжний, крутизна не більше 25 градусів.
	11.3	ур.Акчай – пер. Саримахмут (н.к.)	13:02-13:40 13:56-14:05	0.96 км +84 м		Рухаємось урочищем по сніжниках, справа високі, круті скелі. Зустрічаються острівки середньоблочного конгломерату. Далі рухаємось по стежці повз струмки. Навколо місцева флора. Помітна стежка веде до броду. Проходимо повз озеро справа, починаємо поступово набирати висоту.
	11.4	пер. Саримахмут (н.к) – ур. Саримихмутгелю	14:21-14:44	1.32 км -86 м		Перевал ледь помітний, знаходимо турик і починаємо спуск далі стежкою до урочища Саримахмутгелю і м.н.
		Всього	4 год 45 хв	12.48 км +389 м -570 м		

12 день (11.05.2021р.)	12.1	М.н. – пер.Сарсал(1Б)	07:05-07:29 07:48-08:26	2.28 км +269 м	Сонячно, вітер помірний, мінлива хмарність.	Траверс трав'янистого схилу, підйом по дрібноблочному осипу та сніжникам. Підйом по перевальному зльоту - сніжнику з льодорубами і в кішках. Вихід на перевал.
	12.2	пер.Сарсал(1Б) - р Еджемиш	09:25-09:42 09:47-10:05 11:52-12:33	2.88 км -535 м		Спуск по зруйнованим скелям до сніжника. Спуск по сніжнику ліворуч та по дрібно- та середньоблочному осипу в ущелину. Спуск по сніжнику та дрібноблочному осипу до озера. Обід.
	12.3	р Еджемиш пер.Кучук Демирказик(1А)	12:44-13:22 13:36-14:09 14:25-14:43	3.6 км +467 м		Спуск по дрібному та середньоблочному висипному схилу до кам'янисто-грунтової дороги. Схід з дороги і траверс по дрібному та крупноблочному висипному схилу до виходу на іншу частину дороги. Знову схід з дороги в ущелину на ґрунтову стежку. Вихід на сніжник і рух по ньому. Обхід зліва і вихід в невеличку долинку. Підйом по сніжному покриву, вихід в долину перед перевалом.

						Підйом на перевал теж по сніжному покриву. Кут сягав 25 градусів.
	12.4	пер. Кучук Демирказик(1А) - м.н.	15:15-15:30	0.6 км -32 м		Невеликий спуск по по дрібнокам'янаму схилу до невеликої замулоної річки. За нею вихід на сніжник.
		Всього	4 год 02 хв	9.36 км +736 м -567 м		
13 день (12.05.2021р.)	13.1	М.н. - пер.Акчай(1Б)	06:48-07:35 07:51-08:11 08:28-10:00 11:40-12:00	3.36 км +305 м	Сонячно, вітер помірний	Спуск від м.н. повз оз., пітім пройшли траверсом осипний схил г. Каракая, місцями підйом по сніжникам та дрібному і середньоблочному осипному схилу. Спуск під перевал Акчай. Група взула кішки і почала підйом по засніженому кулуару, завісили 1 мотузку. Далі здійснили підйом на перевал по наступному кулуару.
	13.2	пер.Акчай(1Б) – дол. Джимбар	12:36-13:35 14:07-14:17	3.36 км -428 м		Група з перевалу спустилась по сніжникам, ділянкам з дрібним осипом до озера на ночівлю.
		Всього	4 год 08 хв	6.72 км +305 м		

				-428 м		
14 день (13.05.2021р.)	14.1	дол. Джимбар - пер.Текепінарі(1А)	09:47-10:28 10:45-11:12 13:45-13:52	4.2 км +30 м -402 м	Сонячно, немає вітру	Спуск по ґрунтовій дорозі біля річки. Перед перевалом невеликий підйом по ґрунтовій стежці.
	14.2	пер.Текепінарі(1А) - каньйон Джимбар	14:47-15:10 15:21-16:23 16:37-16:54	5.16 км -930 м		Від перевалу до каньйону спуск по ґрунтовій стежці.
	14.3	каньйон Джимбар - с.Чукурбаг	17:10-18:25	6.24 км -161 м		По каньйону спуск по тропі зі скельними та дрібно осиповими ділянками, місцями підлази по скелях.
		Всього	4 год 12 хв	15.6 км +30 м -1493 м		
		Всього за похід		106.98 км +5344 м -6444 м		

3.2. Висотний профіль маршруту

3.3. Технічний опис проходження маршруту

День 1 (30.04)

Після того як група доїхала в населений пункт Чукурбаг та вийшла на маршрут, по асфальтованій дорозі дійшли до розвилки з ґрунтовою, яка веде в національний парк Аладаглар (Фото 1).

Фото 1 - Група на вході в нац.парк

Підйом по ґрунтовій дорозі з правого боку залишився каньйон Казіклялі (Kazıklıhali) до дол. Емлі (Mur). Дійшовши до кемпінгу Sarı Mehmedin Yurdu (координати кемпінга 37°46'0.33"N 35° 5'44.20"E), група стала на бівак Фото 2 . Дуже зручне місце для ночівлі, є чудові місця під намети, вода. На другий день приїхав працівник нацпарку який повідомив що потрібно заплатити за вхід в нацпарк. З ним можна домовлятися. Якщо сказати що заплановане перебування в нацпарку кілька днів, а не тижнів, то вартість квитків зменшиться.

Навколо стоянки багато стежок, деякими женуть отари на посовища, інші ведуть на вершини. У скелях багато гротів.

Фото 2 - Місце ночівлі в кемпінгу Sarı Mehmedin Yurdu

День 2 (01.05)

На другий день частина групи лишилась в таборі, інша частина пішла заносити заброску. Рухались по ґрунтовій дорозі для автомобілів, яку згодом замінила стежка по дол. Емлі (Мур) в напрямку перевалу Карасай. Сховали серед скель набравши 200 м до перевалу.

Фото 3 - Частина групи заносить заброску

Прийшовши на орієнтовне місце заброски і не знайшовши гарного місця, було прийнято рішення піднятися вище до скель, щоб надійно сховати заброску від місцевих клептоманів (були випадки крадіжок в даному районі). Після того як занесли заброску група повернулась до табору.

Фото 4 - Орієнтовне місце заброски

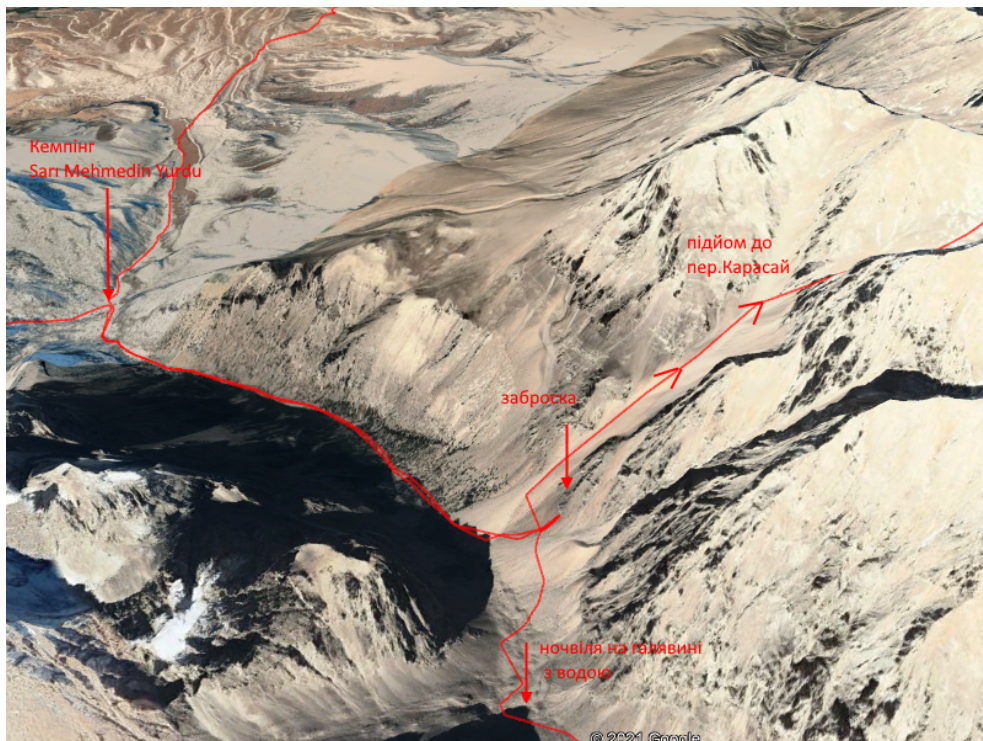

Фото 5 - Орієнтовне місце заброски і ключові точки

День 3 (02.05)

Перевал Мангірчі (1А, 3170м)

район	хребет, масив	ущелини які з'єднує	висота (м)	координати	категорія складності		
					літо	зима	міжсезоння
західний відрог верш. Кучук Алака	Аладаглар	дол Емлі (Мур)- ур. Чільолугу	3170	37°43'26.4" N 35°6'19.199" E	1А	1А	1А

1. Загальний час проходження: 4 год 52 хв, (від дол Емлі (Мур) до річки в урочищі Чільолугу)
2. Затрачено часу на підйом: 3 год 1 хв, перепад висот 718 м.
3. Затрачено часу на спуск: 1 год 51 хв, перепад висот 920 м.
4. Рухались з самостраховкою: 180 хв, з одночасною страховкою: 0 хв.
5. Рухались з попереминою страховкою: 0 хв, з перильною страховкою: 0 хв.
6. Організовано пунктів страховки: 0.
7. При проходженні перевалу необхідне наступне спеціальне спорядження:
  - групове: -
  - індивідуальне: льодоруб; каска; кішки, лавинне спорядження, снігоступи, лавинне спорядження.
8. Рекомендовані місця для ночівлі: в дол. Емлі (Мур), на стоянці Саримемедин є шланг з водою. У дол. Кючюк Мангірчі місця безводні, тож треба запастись водою за 1 перехід до м.н. чи топити сніг. На спуску з перевалу Мангірчі є місця для стоянок коло річки в ур. Чільолугу, де багато потоків та струмочків течуть у весняний період.
9. Перевал пройдено: 03.05.2021.
10. Метеорологічні умови при проходженні перевалу: сонячно, місцями хмарно, вітряно.
11. Необхідні додаткові умови до організації руху і страховки. -
12. Потенційна небезпека та засоби безпеки. осипні ділянки

13. Керівник походу Євдокимов Денис Віталійович.

14. Маршрутна книжка № 3/2021, МКК т\к Глобус.

Чергові встали в 6:30. Підйом в 7:30. Від місця ночівлі, а саме стоянки Саримемедін, група піднялась по камянистій втопаній стежці (Фото 6, Фото 7). Через 100-150 м стежка роздвоюється, основна йде прямо до дол. Бююк. Мангірчі, нам потрібно правіше в дол. Кючюк Мангірчі, вона менш натоптана. На підйомі здалеку побачили кабана (Фото 7).

Фото 6 - Стоянка Саримемедін - місце ночівлі, розташування крану, рух групи зранку

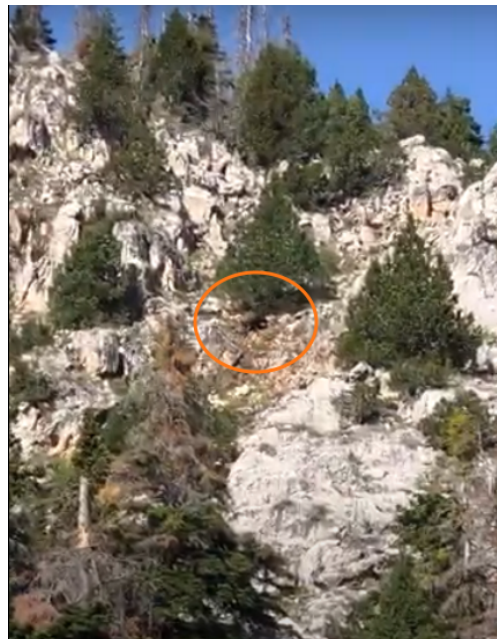

Фото7 - Не зустріч з кабаном

Фото 8 - Група на підйомі

Рух по сухому дну каньйону. Стежка петляє з лівого на правий борт каньйону та пролягає через лісок (Фото 9). Складається з середньоблочних і дрібних каменів. Зустрічаються валуни, також іноді треба підлізти. По дорозі побачили череп козла з розкішними рогами (Фото 10).

Фото 9 - Група в каньйоні

Фото 10 - Незвичайна знахідка

Вище зони лісу каньйон розширюється, з'являються сніжники крутизною до 25°, сам сніг злежаний та щільний. В декількох місцях підлізли (Фото 11).

Фото 11 - Підлаз в каньйоні на сніжнику

Декілька разів переходили з одного боку каньйону на інший (Фото 12). Тропити і бити сходи по такому снігу добре. Ще вище є скельний коридор, умовно нижній, бо наступного дня буде ще один. Він заповнений снігом та не потребує додаткового спорядження(Фото 13).

Фото 12 - Перехід через сніжник

Фото 13 - Нижній скельний коридор

Після скельного коридору є шлях наліво, що веде на перевал Ортабурун (№33), направо веде шлях до ймовірного м.н., там зупинялась група Данилейка. Наша група продовжила підйом та вийшла на кам'янисто-грунтову стежку, що вела ледь вправо і прямо (Фото 14, Фото 15). Далі стежка місцями губиться під каменями чи снігом.

Фото 14 - На виході із скельного коридору

Фото 15 - м.н. групи А. Данилейка (зі звіту групи)

У звіті А. Жукової вказано інше зручне м. н., до нього треба піднятися в сторону пер. Ортабурун, там є рівне місце та бетонована ємність для напування худоби, координати (37°44'56.76" N 35°5'27.53" E)(позначене на фото 17, як ймовірне м.н.).

Після розвідки вирішили набрати талої води під великим сніжником та піднятися ще вище, в напрямку долини Кючюк Мангірчі. Підйом без стежки, на кам'янисто-грунтовий пагорб, подекуди йшли через сніжники.

ЧХВ від м.н. в дол. Емлі до м.н. становить 3 год, 6 хв.

Обідали та вечеряли на стоянці. Довкола м.н. багато колючих подушок та первоцвітів (Фото 16). Погода радувала теплом та приємними тінями від хмар.

Стоянка ґрунтово-кам'яниста, струмків поруч немає. Після заходу сонця “природою вимикається” тала вода, тому заздалегідь набрали необхідну кількість води.

Фото 16 - Місцева флора

Фото 17 м.н. на пагорбі перед долиною Кючюк Мангірчі

День 4 (03.05)

Цього дня чергові встали о 5:00, а вся команда о 5:30. Погода радує, ясно. Здійснили підйом і спуск з пагорба, потім піднялись по кам'янисто-грунтовій стежці до верхнього скельного коридору. Місцями на стежці лежить сніг (Фото 18).

У верхньому скельному коридорі було багато снігу, на виході били сходинки і вийшли на сніжний нанос (Фото 19). Далі снігу ще більше і він ще глибший.

Тут долина стала більш пологою і можна стати на ночівлю, важливо врахувати лавинну безпеку.

Фото 18 - Рух до верхнього скельного коридору

Фото 19 - Верхній скельний коридор

Після верхнього скельного коридору пройшли по долині і повернули наліво. Тропимо вгору в кішках та снігоступах (Фото 20), крутизна схилу до 20-25°. Піднялись на сніжний нанос (Фото 21). Перейшли через заглиблення в наступній долині і продовжили підйом у перевальний цирк. Долина плавно збільшує схил від 10 до 20°.

Фото 20 - Підйом з долини Кючюк Мангірчі

Фото 21 - Підйом на сніжний нанос

Траверсували відрог г. Аккапіз зліва та вийшли в перевальний цирк (Фото 22). Сніг глибокий, тропили. Група Данілейка обійшла зліва по ребру підйом на перевал через велику кількість снігу і лавинну небезпеку, в нашому році було мало снігу (Фото 23, Фото 24), тож піднялись на перевал по сніжному схилу, поступово крутизна схилу збільшувалась від 15° до 35. За кілька метрів до перевалу рухались по виходу скель, карнизів не було.

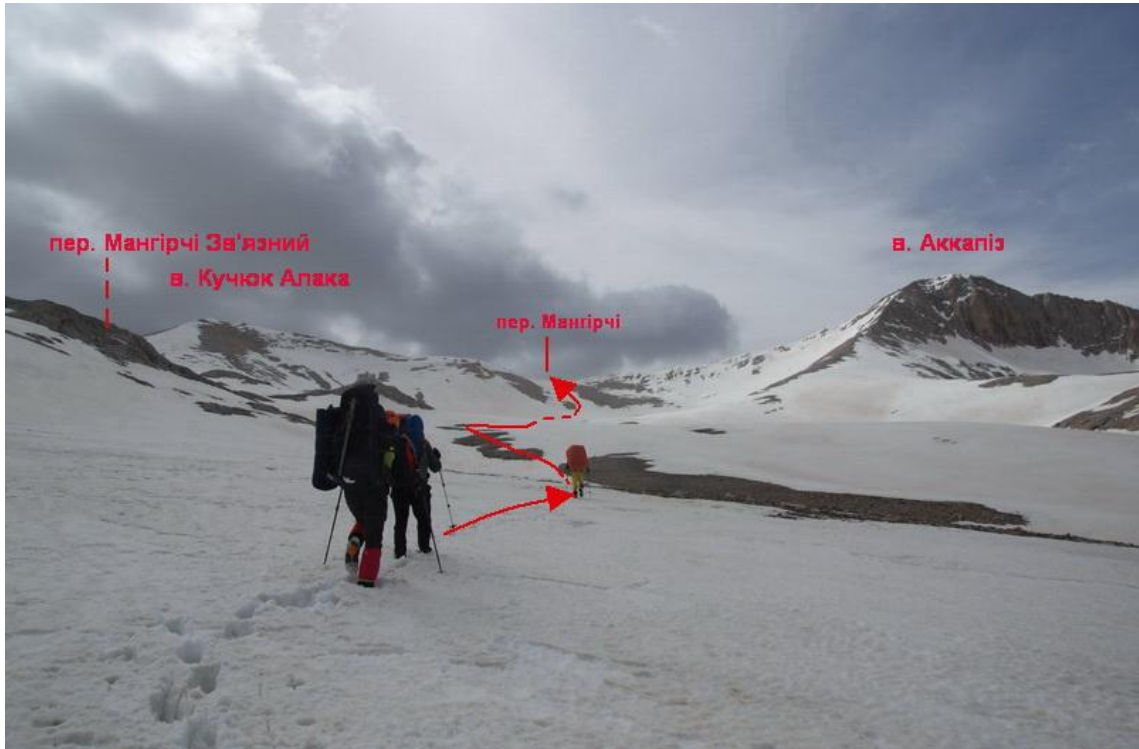

Фото 22 - Маршрут підйому на пер. Мангірчі

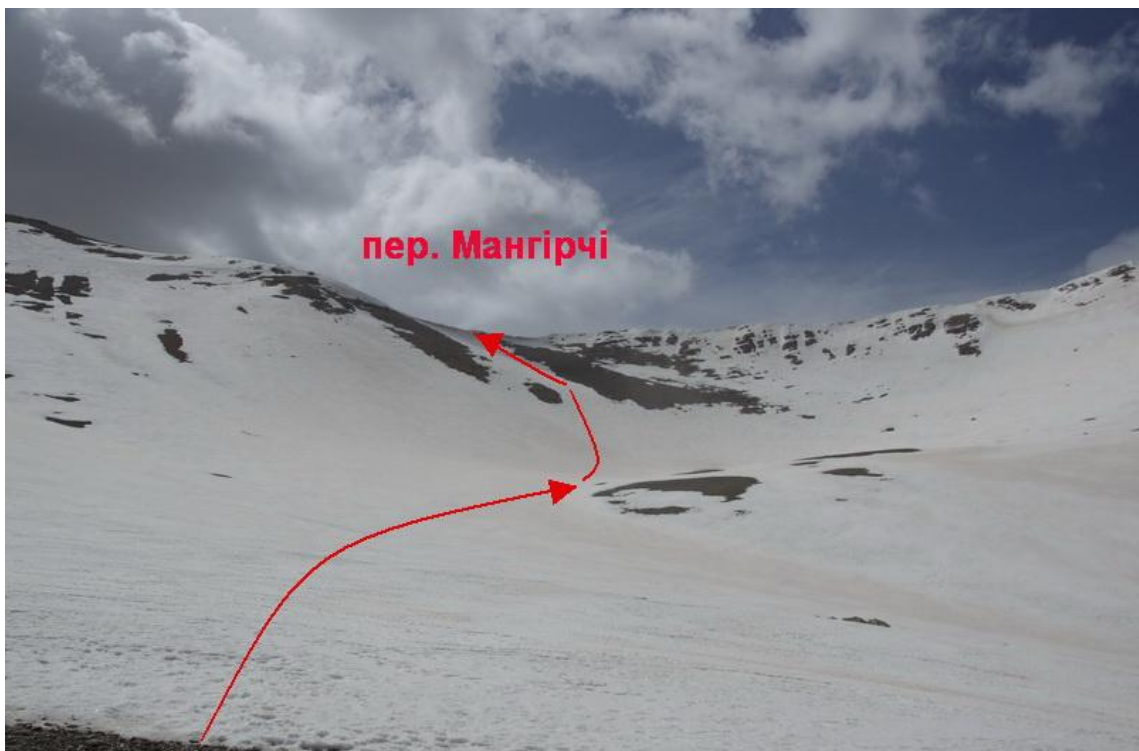

Фото 23 - Маршрут підйому на пер. Мангірчі

Фото 24 - Маршрут підйому групи Данилейка

Фото 25 - Перевальний взліт

На перевалі група була об 11:12 (Фото 26). Зверху перевал дрібноосипний, широкий. Знайшли записку групи Е. Лисенка з ТК Глобус.

Фото 26 - Група на перевалі Мангірчі (3170 м)

Спускались по дрібному та середньоблочному осипному схилу. Снігу на схилі небагато, проте інші групи в звітах вказували ймовірну лавинну небезпеку в більш сніжні періоди. Перейшли через кілька сніжників та спустились по вододільному, ледь явному, гребеню (Фото 27).

Фото 27 - Група на спуску

Потім спускались по дрібних та середніх блоках конгломерату. Зупинились на обід на схилі. В руслах довкола вистачає снігу на чай. Проте роззуватись на привалі треба обережно, конгломерат підступно гострий. Після обіду продовжили спуск по дрібних та середніх блоках конгломерату. Опісля рухались по скельних полицях наліво до пересохлого русла річки (Фото 28). Перейшли через слабкий потічок на ліву орографічну сторону та заздалегідь набрали води. Потім вийшли на кам'янисто-грунтову стежку, вона перетнула висохле русло на правий борт русла та вивела групу на пагорб і водночас м.н. (Фото 29).

Фото 28 - Група на спуску

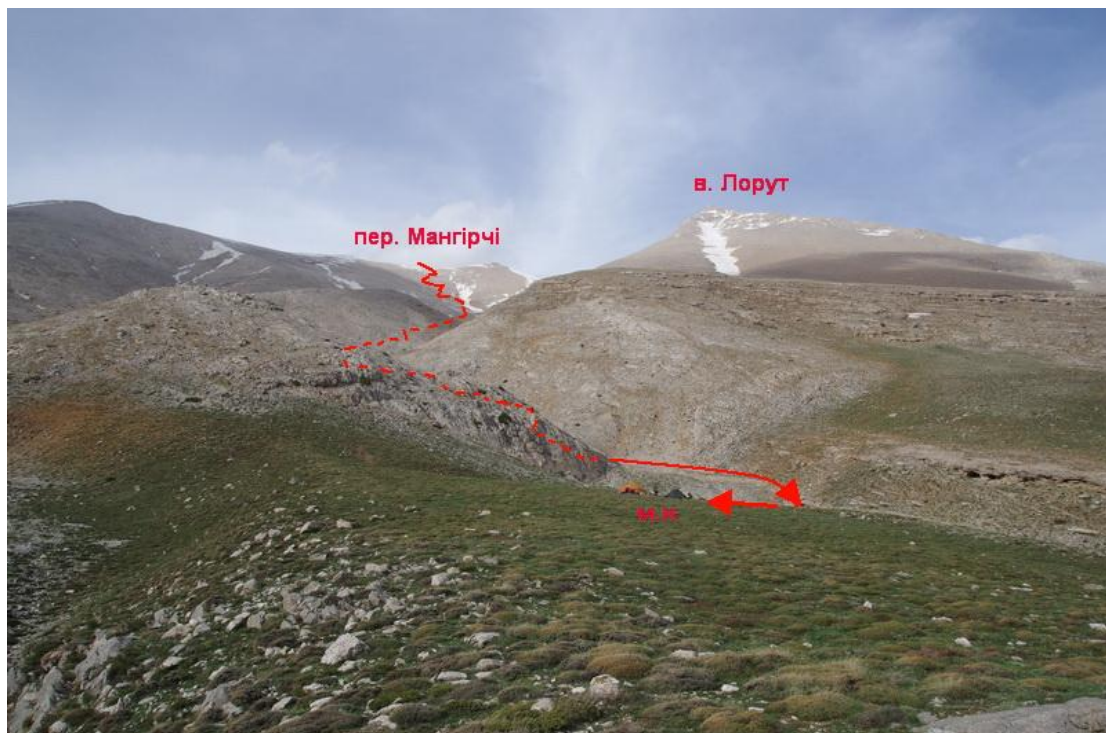

Фото 29 - м.н. на схилі урочища Чільолугу

Для м.н. радимо спуститись на 100 м нижче, приблизно 20 хв ЧХВ, коло урочища Чільолугу є більш потужний потічок і невеликий водоспад, за координатами 37°41'53.52" N 35°6'25.8" E . Саме місце для стоянки менш заросле колючими подушками кактусів. Поруч з тим місцем розташовані залишки літників пастухів. На даному м.н. було важко знайти достатньо не колючу територію для намета і шатра. Воду черпали із слабого потічка вище. Команді дуже сподобались скельні гроти, що знаходились з протилежного боку русла на приблизно такій самій висоті (Фото 30). Зацікавили різні рослини, що росли поруч, дикі тюльпани, напівпустельні рослини (Фото 31, Фото 32, Фото 33).

Фото 30 - Скельний грот

Фото 31, 32, 33 - Місцева флора

День 5 (04.05)

Перевал Чільолугу (н.к. , 2260м)

район	хребет,масив	ущелини які з'єднує	висота (м)	координати	категорія складності		
					літо	зима	міжсезоння
південні відроги верш. Лідут	Аладаглар	ур. Чільолугу - витік р.Акдере	2260	37°41'42.9" N 35°7'17.4" E	н\к	н\к	н\к

1. Загальний час проходження: 1 год 30 хв., (від місця ночівлі до витоку річки)
2. Затрачено часу на підйом: 64 хв, перепад висот 50 м.
3. Затрачено часу на спуск: 26 хв, перепад висот 109 м.
4. Рухались з самостраховкою: 0 хв, з одночасною страховкою: 0 хв.
5. Рухались з поперемінною страховкою: 0 хв, з перильною страховкою: 0 хв.
6. Організовано пунктів страховки: 0.
7. При проходженні перевалу необхідне наступне спеціальне спорядження:
  - групове: -
  - індивідуальне: -
8. Рекомендовані місця для ночівлі: до та зразу біля перевалу є декілька рівних місць з струмками **координати**, далі іноді зустрічаються пологі місця але в наш сезон майже все без води або дуже далеко від води.
9. Перевал пройдено: 04.05.2021.
10. Метеорологічні умови при проходженні перевалу: сонячно.
11. Необхідні додаткові умови до організації руху і страховки. -
12. Потенційна небезпека та засоби безпеки. немає
13. Керівник походу Євдокимов Денис Віталійович.
14. Маршрутна книжка № 3/2021, МКК т\к Глобус.

Підйом чергових і групи о 5:30, вийшли в 7:48. Від місця ночівлі траверсуємо схили по стежках у напрямку перевалу. По дорозі зустрічаємо декілька струмків і гарні місця для ночівлі.

Фото 34 Потічок в ур. Чільолугу

Фото 35 Рух від місця ночівлі до перевалу

Далі пройшовши траверсом декілька відрогів виходимо на ґрунтову дорогу і по ній виходимо на перевал. Зразу за перевалом є місця для ночівлі. Дорога далі спускається вниз, тому трохи пройшовшись по ній звертаємо і продовжуємо траверс у напрямку перевалу Калди Південний. іноді зустрічається тропа.

Фото 36 група на перевалі Чільолугу, рух групи до перевалу калди Півд.

Фото 37 Сходимо з дороги , продовжуємо рух траверсом в напрямку пер Калди Півд.

Перевал Калди Південний (н.к. , 2410м)

район	хребет,масив	ущелини які з'єднує	висота (м)	координати	категорія складності		
					літо	зима	міжсезоння
південні відроги верш. Лідут	Аладаглар	пр.вітік р.Акдере - лів.вітік р.Акдере	2410	37°42'17.39" N 35°9'39.6" E	н\к	н\к	н\к

1. Загальний час проходження: 1 год 20 хв., (від лів витоку р Акдере до місця ночівлі)
2. Затрачено часу на підйом: 69 хв, перепад висот 260 м.
3. Затрачено часу на спуск: 11 хв, перепад висот 68 м.
4. Рухались з самостраховкою: 0 хв, з одночасною страховкою: 0 хв.
5. Рухались з поперемінною страховкою: 0 хв, з перильною страховкою: 0 хв.
6. Організовано пунктів страховки: 0.
7. При проходженні перевалу необхідне наступне спеціальне спорядження:
  - групове: -
  - індивідуальне: -
8. Рекомендовані місця для ночівлі: до перевалу в наш сезон були гарні місця майже біля перевалу, біля струмків, які стікали з перевалу, за перевалом найкраще що знайшли це на дорозі біля річки.
9. Перевал пройдено: 04.05.2021.
10. Метеорологічні умови при проходженні перевалу: сонячно.
11. Необхідні додаткові умови до організації руху і страховки. -
12. Потенційна небезпека та засоби безпеки. немає
13. Керівник походу Євдокимов Денис Віталійович.
14. Маршрутна книжка № 3/2021, МКК Т\к Глобус.

Продовжили рух траверсом, по стежкам в напрямку перевалу іноді зустрічаються струмки. Через деякий час вийшли на іншу дорогу, яка піднімалась від населеного пункту. Далі по дорозі на перевал, біля самого підйому є декілька місць для ночівлі з водою. На перевалі вітряно, був сніг, є можливість поставити намети. Спустились до першої річки за 11 хв і вирішили поставити табір прямо на дорозі, так як більше нічого рівного не продивляється.

Фото38 місце ночівля біля річки на дорозі з перевалу

Перевал Калди Східний(1Б , 3319м)

район	хребет, масив	ущелини які з'єднує	висота (м)	координати	категорія складності		
					літо	зима	міжсезоння
південні відроги верш. Лідут	Аладаглар	Сирма-Бюлкю -Боюн	3319	37°44'2.65"N, 35°9'55.76"E	1Б	1Б	1Б

1. Загальний час проходження: 172 хв
2. Затрачено часу на підйом: 150 хв, перепад висот: 300 м.
3. Затрачено часу на спуск: 0 год 22 хв, перепад висот 86 м.
4. Рухались з самостраховкою: 22 хв, з одночасною страховкою: 0 хв.
5. Рухались з перемінною страховкою: 40 хв, з перильною страховкою: 60 х.
6. Організовано пунктів страховки: 2.
7. При проходженні перевалу необхідне наступне спеціальне спорядження:
  - групове: мотузка, крюки, петлі, льодоруб з молотком, карабіни, сніжні якори
  - індивідуальне: кішки, каска, система, жумар або т-блок, прус, перчатки, карабіни, самостраховка для рюкзака, окуляри, снігоступи.
8. Рекомендовані місця для ночівлі: в перевальному цирку - в наявності сніг для топлення (37° 43'55"N, 35°09'57"E), на спуску з перевалу - сніг для топлення, висота 3214 (37°44'03"N, 35°09'59"E).
9. Перевал пройдено: 05.05.2021.
10. Метеорологічні умови при проходженні перевалу: сонячно, помірний вітер, місцями хмарно.
11. Необхідні додаткові умови до організації руху і страховки: при підйомі на перевал Калди Східний була встановлена сніжна станція зі страховкою першого учасника для повішення мотузки. В процесі підйому встановлено 3 сніжних пункти перемінної страховки (2 льодоруби та 1 сніжний якір) та одна на скелях (1 забитий крюк). На перевалі було встановлено станцію (3 крюка та 2 петлі, 1 карабін). Учасники рухалися по мотузці за допомогою жумара (або т-блока).
12. Потенційна небезпека та засоби безпеки: камнепад в кулуар. Може не вистачити 50-ти м мотузки (можна брати 55-60 м). На скелях краще підкласти щось під мотузку (пінку, піддупник) у місцях тертя.
13. Керівник походу Євдокимов Денис Віталійович.

День 6 (05.05)

Є декілька можливих варіанти підйому на пер. Калди Східний. Перші два проходять основний кулуар і відрізняються в частині де кулуар частково перетворюються на каньйон, тут можна або обійти каньйон по крутому осипному схилу справа по ходу нашого руху, або

пройти по каньйону(що ми і вирішили). Також є варіант обійти цей каньйон через перевал Кам'янисте плато і вийти в кулуар вище каньйону.

Фото 39 маршрут групи на підйом

Чергові прокинулись о 4 ранку. Небо було безхмарне, вітер помірним. Група вийшла на маршрут о 6:45.

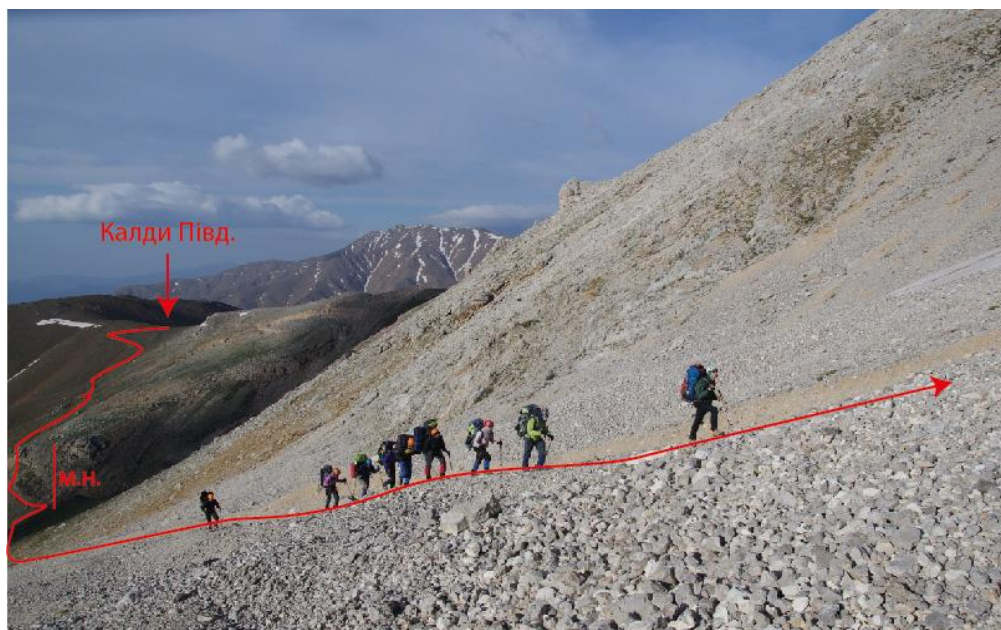

Фото 40 Вид на перевал Калди Південний н.к. та місце ночівлі на дорозі.

Фото 41 Початок підйому по хибному кулуару

Почали підніматися у напрямку кулуару який видався нам підйомним на наш перевал але згодом зробили зупинку на привал і звіривши напрямок в GPS, зрозуміли що потрібно траверсувати схил в сусідній кулуар через відріг хребта.

Фото 42 Круті кам'яні схили

. Звернули наліво до каньйону, підіймалися сніжником між скелями. На середині підйому був сніжний місток і каміння, на яке треба було підлізти декілька метрів.

Фото 43 Група на підйомі в каньйоні

Після каньйону почали підійматись по кам'янистому схилу, який згодом перетворився на суцільний сніжник.

Фото 44 Підйом, зліва видно схил обходу каньйону

Фото 45 Траверсуючи сніжний схил перед перевальним цирком, група одягла кішки.

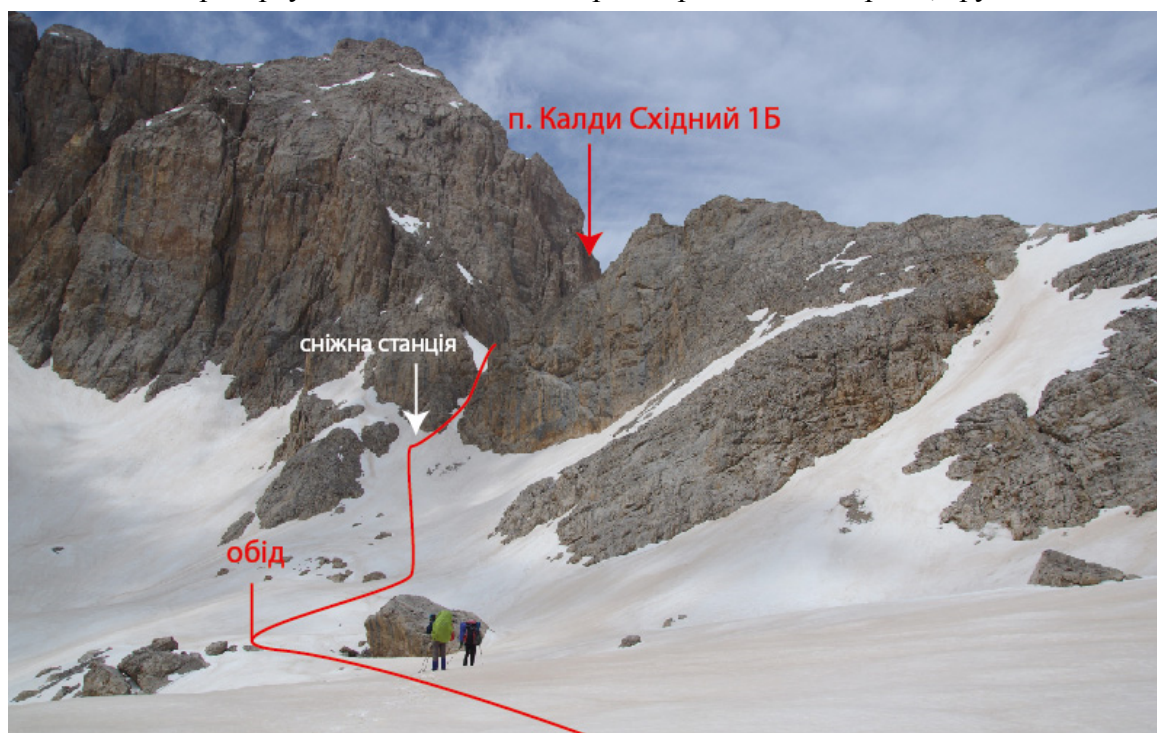

Фото 46 Перевал Калди Східний

Вийшли в перевальний цирк, Вирішили пообідати перед штурмом перевалу, у той час як троє учасників пішли завішувати мотузки. Підійшовши до перевалу підготували місце для сніжної станції сховавшись за скелею.

Фото 47 Перевал Калди Східний

Першому учаснику для завішування мотузки були видані петлі, гаки, льодоруби, карабіни, закладні елементи, сніжний якорь. Крутизна підйому сягала 40° - 45° . Були встановлені ппс кожні 5-6 метрів, 3 з них на снігу за допомогою льодорубів і сніжного якорю та один на скелі крюком. Останні декілька метрів були скельними. Через брак мотузки станцію було зроблено на скелі за допомогою 3 крюків та петель, а не на великому камінні як це зробили інша група на спуску т/к Крокус.. Поки завішували мотузку інші учасники походу пообідавши піднесли рюкзаки щоб можна було підніматися на перевал.

Фото 48 .Підйом учасника по мотузці

Після того як другий учасник піднявся на перевал , знімаючи ппс, спустився перший щоб пообідати та забрати свій рюкзак. Весь час хтось з учасників походу був на нижній та верхній станціях, контролював ситуацію та повідомляв всім учасникам про небезпеку при підйомі. Останній учасник розібрав нижню станцію, закріпив нижній кінець мотузки на собі та підіймався по слідам попередніх.

Фото 49. Станція на перевалі Калди Східний

На вершині перевалу зустрів Борис, підказував як подолати останні пару метрів. Поки останній учасник підіймався, перші пішли встановлювати місце для ночівлі недалеко від перевалу.

Фото. 50 Місце ночівлі

Фото.51 Місце ночівлі

Місце для ночівлі було під скелями було вітряно , тому побудували сніжну стіну навколо шатра.

Фото.52 Спуск з місця ночівлі

Спуск на наступний день був у снігоступах, з льодорубом та лавиною стрічкою, дистанція між учасниками була 12-15 метрів. У підніжжя схилу було виположування та згодом спуск в долину Сірма.

Перевал Карасай (1Б, 3480м)

район	хребет,масив	ущелини які з'єднує	висота (м)	координати (WGS-84)	категорія складності		
					літо	зима	міжсезоння
Центральний тавр	Аладаглар	цирк Півд. Ялика - долина Мур, орієнтований з півночі на південь	3480	37°47'34.47" N 35°9'10.40" E	1Б	1Б	1Б

1. Загальний час проходження: 4 год 00 хв, (від місця ночівлі до долини Каралааяк)
2. Затрачено часу на підйом: 1 год 50 хв, перепад висот 320 м.
3. Затрачено часу на спуск: 2 год 10 хв, перепад висот 176 м.
4. Рухались з самостраховкою: 2 год 40 хв, з одночасною страховкою: 0 хв.
5. Рухались з поперемінною страховкою: 0 хв, з перильною страховкою: 0 хв.
6. Організовано пунктів страховки: 0.
7. При проходженні перевалу необхідне наступне спеціальне спорядження:
  - групове: мотузка.
  - індивідуальне: Каски, кішки, льодоруби, снігоступи, лавинне спорядження.
9. Рекомендовані місця для ночівлі: Перевальний цирк - відкритих водойм немає, є сніг, багато площадок під намети. Долина Караялак - відкритих водойм немає, є сніг, багато площадок під намети.
10. Перевал пройдено: 08.05.2021.
11. Метеорологічні умови при проходженні перевалу: сонячно, помірний вітер.

12. Необхідні додаткові умови до організації руху і страховки. -

13. Потенційна небезпека та засоби безпеки. Підйом і спуск не представляє технічної складності і проходиться в кішках з льодорубом на особистій техніці. На підйомі, в залежності від снігової ситуації, можлива лавинна небезпека. На спуску можливе падіння каміння з вершини Кизилкая . Одна з груп вішала мотузки на спуск по шляху нашого підйому.

14. Керівник походу Свдокимов Денис Віталійович.

15. Маршрутна книжка № 3/2021, МКК т\к Глобус.

День 8 (07.05)

із звіту Андрія Данілейка

“Перевал Карасай дозволяє пройти з дол. Емлі у верхів'ї дол. Караялак. Хоча, варто відзначити, що існує досить простий обхід (н/к) цієї перешкиди через пер. Езневит і яйлу Езневит по стежці, що веде через гребінь в дол. Ялак фото 8.1.

Підйом чергових о 05:30, а групи - 06:00. В 07:52 виходим з табору. У нижній частині (біля дна долини Емлі) кулуар не виражений - це просто мілко осипний схил. У місці де схил перетворюється в кулуар, його перетинає стежка (37°46'6.15" N 35°8'20.69" E) йде з верхів'я дол. Емлі на сідловину пер. Езневит.”

Ми рухаємося з верхньої частини долини Емлі, яка називається Сирма, по оптимальній стежці, а не "в лоб" по осипу. Після переходу виходимо до початку підйому на перевал Карасай.

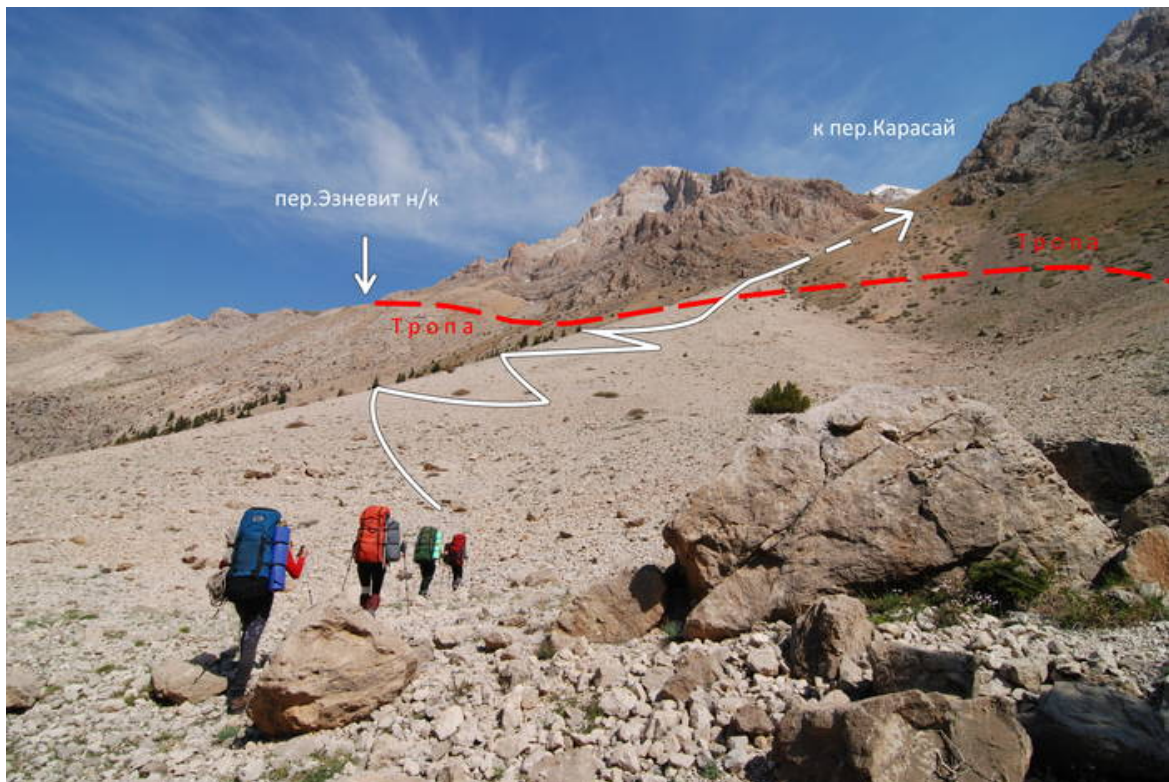

Фото 53. Зі звіту Данілейка

Фото 54. Підйом на пер. Карасай

Невеликий привал і починаємо підйом, рухаємось по ледве помітній стежці, траверсуємо осипний схил з нахилом до 25 - 30 градусів. Виходимо до долини Кизилкая ($37^{\circ}46'41.64''$ N $35^{\circ}8'38.04''$ E). Є місця для ночівлі з водою, також є сніг для топлення. Після точки обіду ($37^{\circ}46'19.2''$ N $35^{\circ}8'29.4''$ E) треба піти правіше в малий кулуар, який виводить до перевального цирку фото 56, бо основний йде лівіше в напрямку руху і потім виходить на зброси. В перевальному цирку є багато рівних площадок для ночівлі, топимо сніг.

Фото 55 Частина підйому з долини Емлі

Фото 56. Долина Кизилкая, пунктиром показано хибний шлях (N37° 46.694' E35° 08.634')

Фото 57 Підйом до перевального цирку

Фото 58 Підйом до перевального цирку

Фото 59. Місце ночівлі в перевальному цирку (N37° 46.57' E35° 09.06')

День 9 (08.05)

Виходим о 06:15. Підйом на перевал розпочали траверсом південного схилу хребта 20°-25°, сніг тримає йдемо у кішках. Так, як рано вийшли, то сніг був замершим і твердим. Перші учасники вибивали сходи кішками або льодорубами щоб збільшити швидкість проходження всією групою. О 08:05 виходимо на перевал Карасай (37°47'19.8" N 35°9'3" E). Турик знайшли, без записки, залишили свою. Погода була чудова, через це зробили довготривалий привал, для фотосесій на неймовірних пейзажах і поїдання “перевальної шоколадки”.

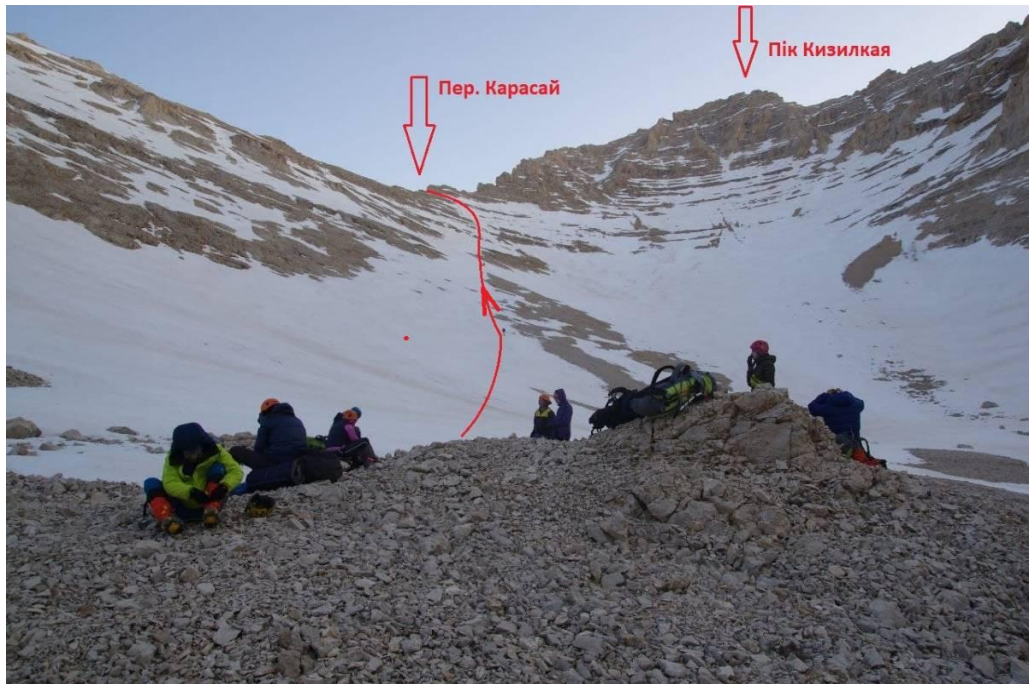

Фото 60. Група одягає кішки перед сходженням на пер. Карасай

Фото 61. Частина групи під час підйому

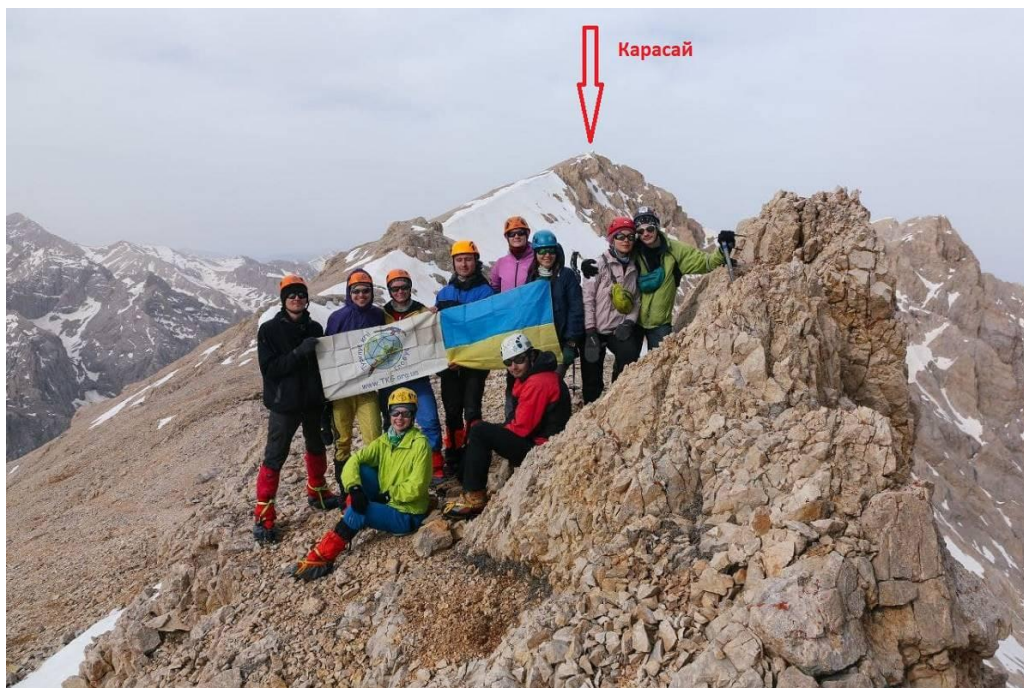

Фото 62 Група на перевалі Карасай ($37^{\circ}47'19.8''$ N $35^{\circ}9'3''$ E)

О 08:40 починаємо спуск траверсом, 09:12 робим технічний привал, для того, щоб зняти кішки в зв'язку з виходом на "сипуху". Схили почали освітлюватись промінням сонця, через що рідко, але траплялися скочування каміння. Знайшли можливість пройти траверсом і не спускатись в нижню долину. Спочатку траверсуємо схил вершини Кизилкая, потім трохи набираємо висоту і проходимо через прохід в відрозі з вершини ($37^{\circ}47'33''$ N $35^{\circ}8'34.8''$ E) і спускаємось по не крутих скелях (до 30 градусів) до місця ночівлі фото 66. Після спуску в долину Караялак, який ми легко подолали і прийшли о 10:15 було вирішено стати на ночівлю і зробити "полудньовку" в зв'язку з посиленням вітру і поганим прогнозом.

Фото 63 Початок спуску з пер. Карасай

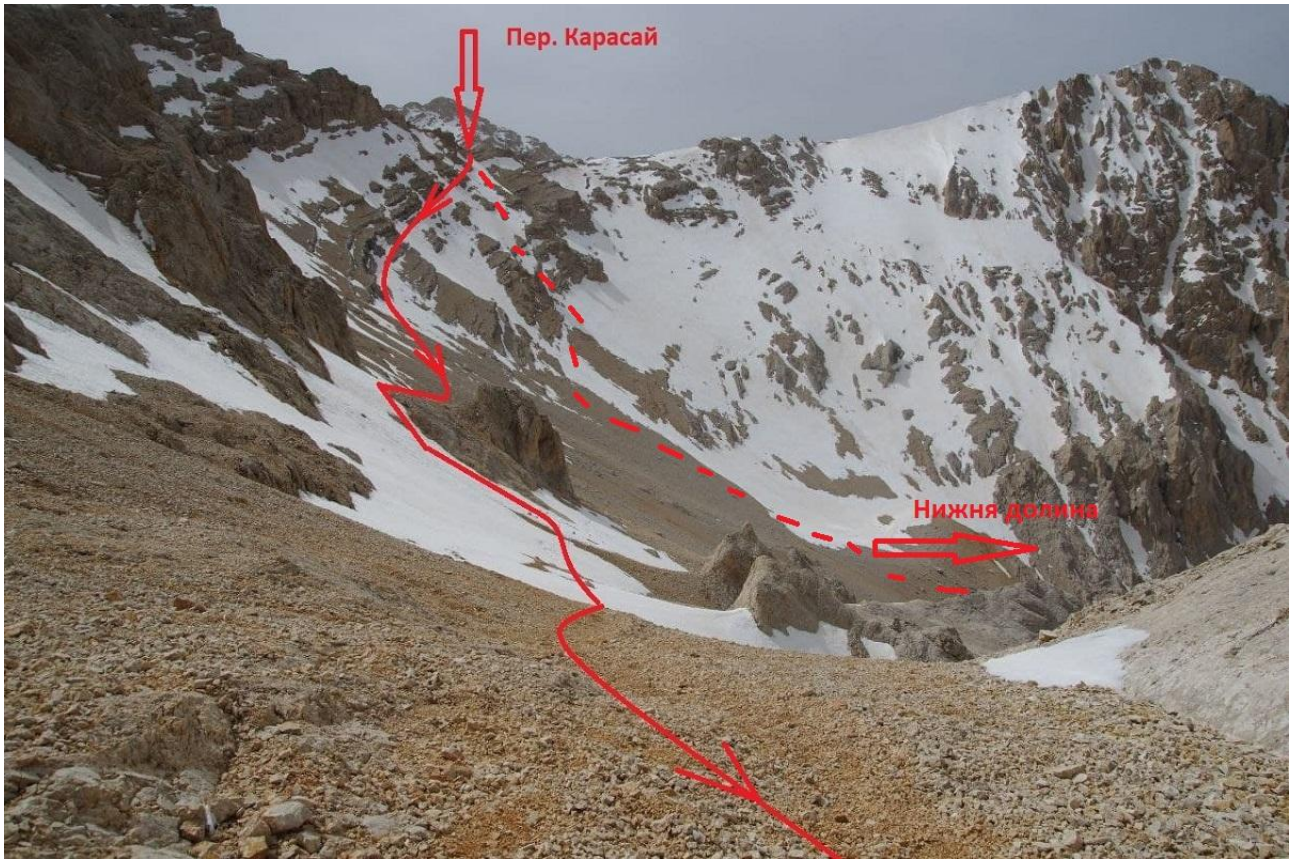

Фото 64. Траекторія руху від пер. Карасай до проходу в скелях в дол. Караялак

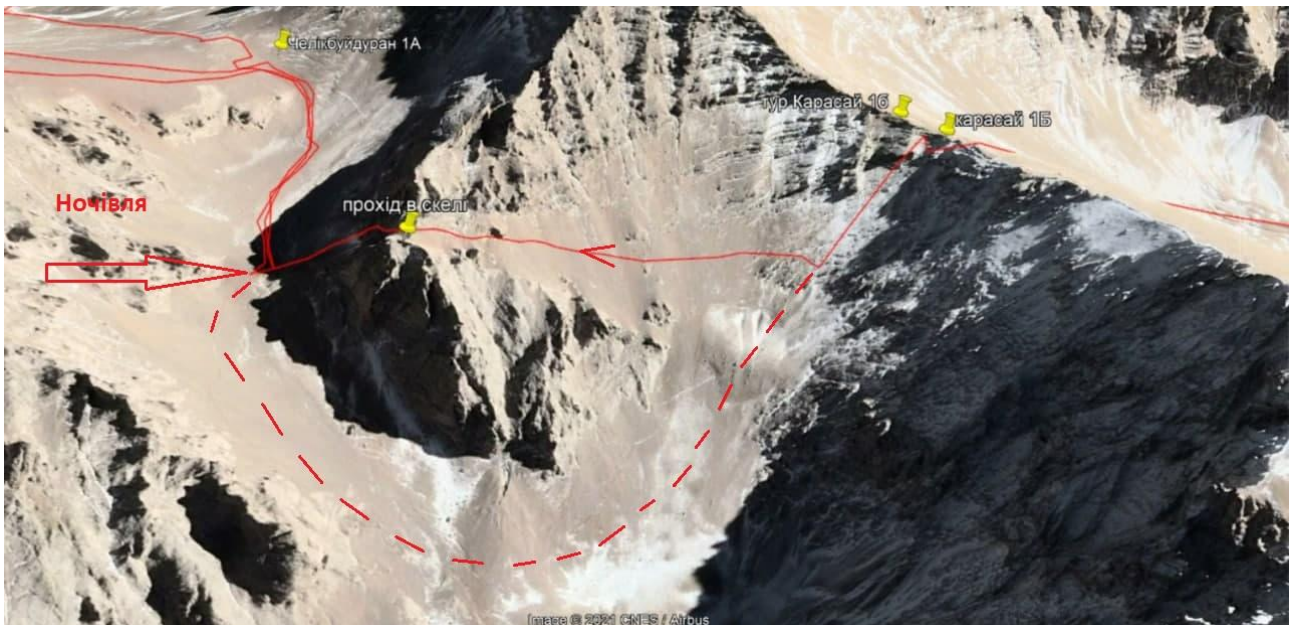

Фото 65. з Google карт Траекторія руху групи (штрихпунктиром - траекторія руху яким планувала йти група)

Фото 66. Місце ночівлі в дол. Караяйлак і маршрут підходу через прохід в скелях (штрихпунктирна - можлив прохід з нижньої долини)

Перевал Челікбуйдуран (1А, 3540м)

район	хребет,масив	ущелини які з'єднує	висота (м)	координати	категорія складності		
					літо	зима	міжсезоння
Центральний Тавр	Аладаглар	дол. Караяйлак - платоЕдигельє	3540	37°48'5.4" N 35°9'15.001" E	н\к	н\к	1А

- Загальний час проходження: 1 год 5 хв., (від місця ночівлі до плато Едигельє)
- Затрачено часу на підйом: 18 хв., перепад висот 171 м.
- Затрачено часу на спуск: 47 хв., перепад висот 455 м.
- Рухались з самостраховкою: 0 хв., з одночасною страховкою: 0 хв.
- Рухались з попереминою страховкою: 0 хв., з перильною страховкою: 0 хв.
- Організовано пунктів страховки: 0.

7. При проходженні перевалу необхідне наступне спеціальне спорядження:

- групове: - - індивідуальне: -

8. Рекомендовані місця для ночівлі: до перевалу є декілька рівних місць проте без води, топили сніг. Після перевалу на плато Едигель знайшли напів зруйновану хатинку в якій можна переночувати, поряд є джерела води.

9. Перевал пройдено: 10.05.2021.

10. Метеорологічні умови при проходженні перевалу: сонячно, вітряно.

11. Необхідні додаткові умови до організації руху і страховки. -

12. Потенційна небезпека та засоби безпеки. немає

13. Керівник походу Євдокимов Денис Віталійович.

14. Маршрутна книжка № 3/2021, МКК т\к Глобус.

День 10 (09.05)

Група вийшла о 8:16, з місця ночівлі видно перевал і траєкторію руху. Підйом пологий і безсніжний, сідловина слабо виражена. Спуск з перевала по снігу в залежності від сніжної ситуації можуть знадобитися снігоступи.

Фото 67 Рух від місця ночівлі до перевалу

Фото 68 Група на пер.Челікбуйдуран

Фото 69 Траєкторія спуску з пер.Челікбуйдуран

в.Емлер (1А рад, 3723м)

район	хребет,масив	ущелини які з'єднує	висота (м)	координати	категорія складності		
					літо	зима	міжсезоння
Центральний Тавр	Аладаглар	-	3723	37°48'20.78" N 35° 8'52.88" E	н\к	1А	1А

1. Загальний час проходження: 1 год 5 хв., (від пер. Челікбуйдуран до пер. Челікбуйдуран)
2. Затрачено часу на підйом: 54 хв, перепад висот 183 м.
3. Затрачено часу на спуск: 30 хв, перепад висот 183 м.
4. Рухались з самостраховкою: 84 хв, з одночасною страховкою: 0 хв
5. Рухались з поперемінною страховкою: 0 хв, з перильною страховкою: 0 хв.
6. Організовано пунктів страховки: 0.
7. При проходженні необхідне наступне спеціальне спорядження:
  - групове: -
  - індивідуальне: льодоруб, каска
8. Рекомендовані місця для ночівлі: до перевалу є декілька рівних місць проте без води. Після перевалу знайшли напівзруйновану хатинку в якій можна переночувати, поряд є джерела води.
9. Перевал пройдено: 10.05.2021.
10. Метеорологічні умови при проходженні перевалу: сонячно, вітряно.
11. Необхідні додаткові умови до організації руху і страховки. -
12. Потенційна небезпека та засоби безпеки. немає
13. Керівник походу Євдокимов Денис Віталійович.
14. Маршрутна книжка № 3/2021, МКК Т\к Глобус.

Від пер.Челікбуйдуран частину підйому проглядається стежка, по якій доходимо до сніжника і далі піднімаємось в лоб по сніжнику. Для забезпечення самостраховки ідемо з льодорубами. Спускаємось трохи лівіше від маршруту підйому якщо дивитись з вершини, орієнтуючись на стежку яка іноді проглядається під снігом, частина спуску сніг частина сипуха.

Фото70 Траєкторія підйому групи на в.Емлер

Фото71 Підйому групи по сніжнику на в.Емлер на фоні в. Кизилкая

Фото 72 Група на в.Емлер на фоні в. Демирказик

Фото 73 Спуск групи з в.Емлер

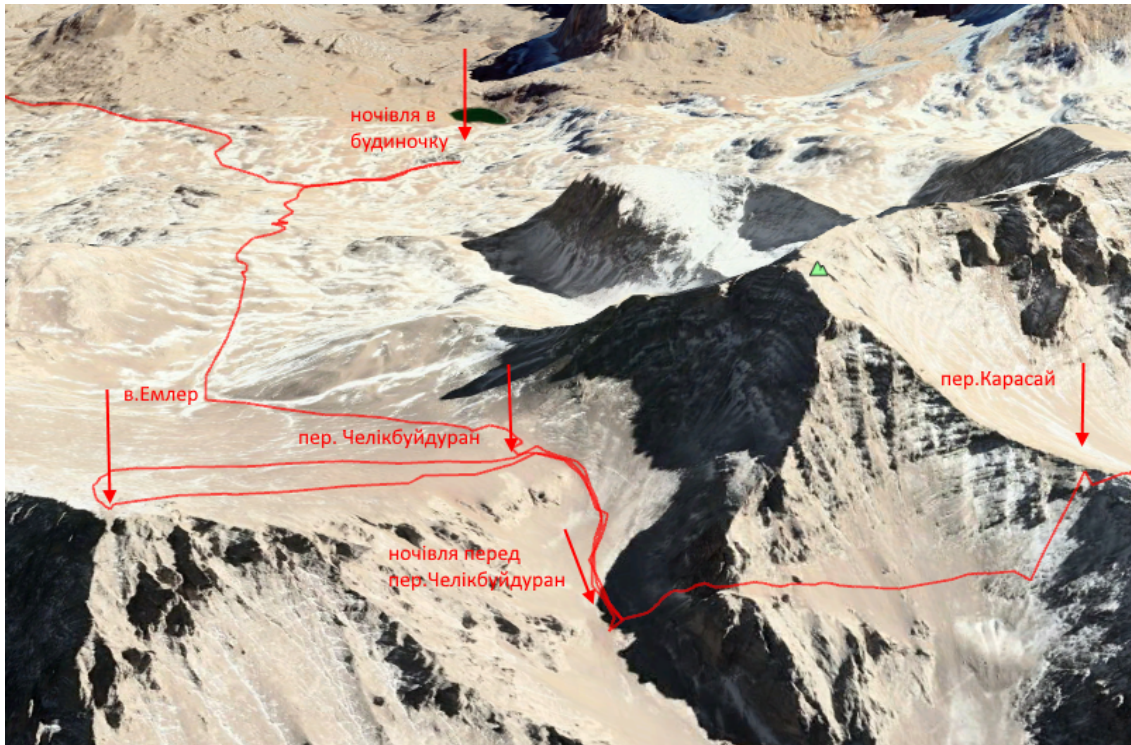

Фото 74. Трек руху групи з ключовими точками

Після спуску з в. Емлер група зробила фото на перевалі Челікбуйдуран і вирушила о 10:55 до перевалу Аксу-Едигель по плато Едигель. Погода була погожою, частково сонячною, трохи хмарною. Вітер дув сильний, наближалися важкі темні хмари зі сторони Емлеру. Через один перехід на плато група пообідала сухим обідом з 11:40 до 12:56. На плато рухались частково по снігу, трохи провалюючись, частково по землі. За 20 хвилин дісталися до місця ночівлі в напів розваленому будиночку (37°48'6.81" N 35°10'46.86" E) що стоїть на кемпінгу біля озера Діпсіз-гьоль.

Фото 75 Місце ночівлі

Всередині будиночка встановили зовнішній тент шатра, тому що задував неприємний вітер. Поблизу є багато джерел води, з-під сніжників текли невеликі та досить глибокі річки. В інші роки на плато Едигель може бути багато снігу і прийдеться тропити, тому час проходження може збільшитись. Ввечері бачили групу з 11 туристів, потім зрозуміли, що це був турклуб Університет, який ми бачили на спуску з Емлеру. Вони також проходили між скелями до дол. Караялак.

День 11 (10.05)

Чергові прокинулись о 4:00, група приблизно о 4:15. На сніданку не дотравили автоклав і частина каші вистрибнула з нього. Вийшли о 6:35, погода була ясною, вітер помірний. Почали рухатись в темпі до перевалу Аксу-Едигель, частково по слідах групи турклубу Університет.

Фото 76 Початок ходового дня.

Шлях тривав помітною стежкою, яка переривалась сніжниками. За 55 хв подолали 5.4 км. О 7:40 підійшли до перевального зльоту. На підході побачили, що перевал з самого ранку освічувало сонце,. Під перевалом є ще два озера і ймовірно місця ночівлі (37°49'20.6"N 35°11'36.0"E).

Фото 77 Підхід до перевалу.

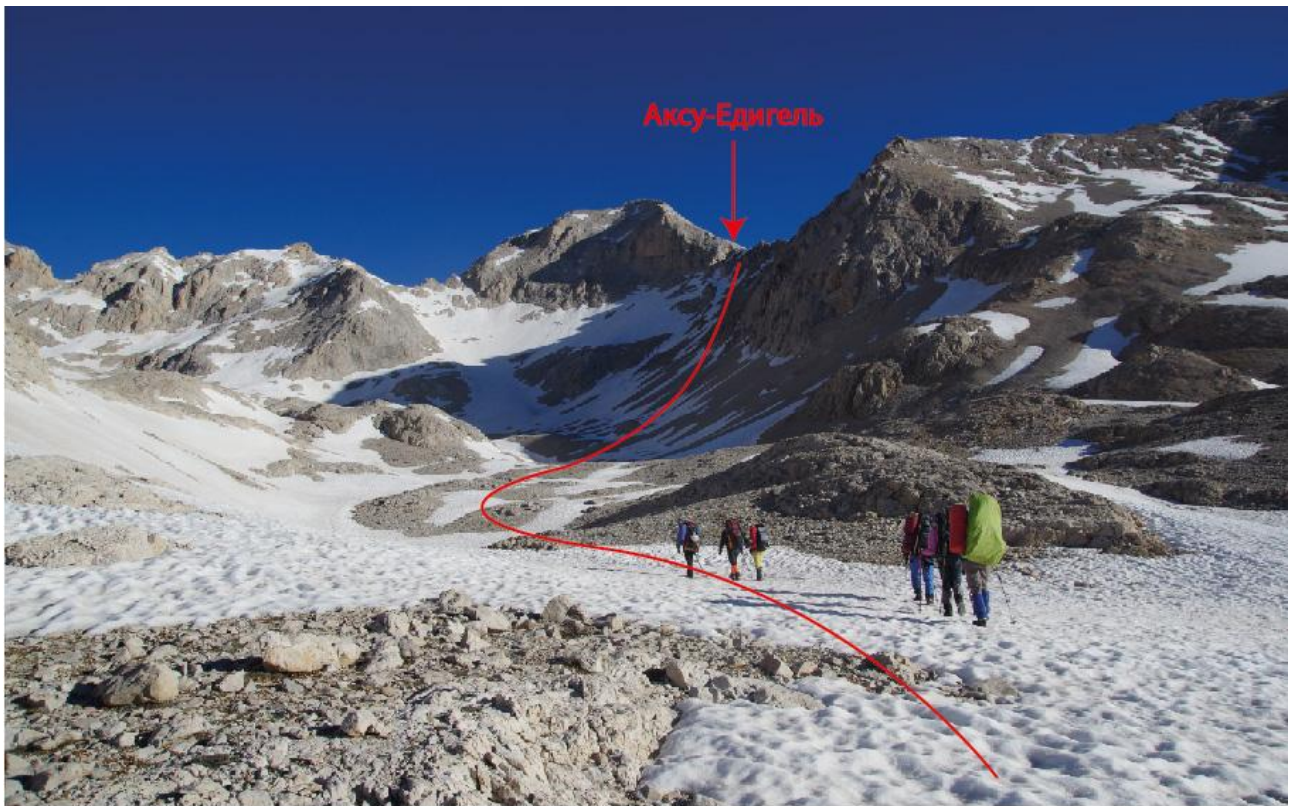

Фото Живописні місця, зблизька перевал виглядає масивним і дуже крутим.

Перевал Аксу-Едигель (1Б, 3390 м)

район	хребет, масив	ущелини які з'єднує	висота (м)	координати	категорія складності		
					літо	зима	міжсезоння
центральний Тавр	між в. Чагалінбаши і в. без назви	Плато Едигель – дол р. Аксу	3390	37°83'35.00" N 35°19'06.67" E	1Б	1Б	1Б

1. Загальний час проходження: 1.45 год.
2. Затрачено часу на підйом: 90 хв, перепад висот 305 м.
3. Затрачено часу на спуск: 0 год 15 хв, перепад висот -484 м.
4. Рухались з самостраховкою: 105 хв, з одночасною страховкою: 0 хв.
5. Рухались з попереминою страховкою: 0 хв, з перильною страховкою: 0 хв.
6. Організовано пунктів страховки: 0.
7. При проходженні перевалу необхідне наступне спеціальне спорядження:
  - групове: мотузка
  - індивідуальне: кішки, льодоруб, каска, снігоступи на плато Едигель (в нашому році було аномально мало снігу)
8. Рекомендовані місця для ночівлі: будиночок на кемпінгу Діпсіз-гьоль (37°48'6.81" N 35°10'46.86" E) на плато Едигель, біля озера під перевалом – в наявності вода (37°49'20.6"N 35°11'36.0"E).
9. Перевал пройдено: 10.05.2021.
10. Метеорологічні умови при проходженні перевалу: сонячно, легкий вітер.
11. Необхідні додаткові умови до організації руху і страховки. -
12. Потенційна небезпека та засоби безпеки: пересування в кішках, з льодорубом, бити сходинки на фірні. Якщо проходити перевал в іншому напрямку потрібно завішування мінімум однієї мотузки на спуск.
13. Керівник походу Євдокимов Денис Віталійович.

14. Маршрутна книжка № 3/2021, МКК Т\К Глобус.

Фото 78 Вид на перевал Аксу-Едигель. Посередині пік Чагалин-Баші 3570 м.

О 7:40 влаштували технічну зупинку, щоб одягти кішки, системи, підготуватись до складного підйому. 8:10, останні учасники почали підйом.

Було прийняте рішення підніматися по кулуару лівіше по ходу підйому так як там була більша кількість снігу та скельні виступи за якими можна було сховатись якщо потрібно було б завішувати мотузку на перевельний зліт. Учасники, які йшли першими, з успіхом пробивали сходинки, хоча фірн був досить твердим. На деяких ділянках зустрічалися острівки сипухи. приблизно за 50 м до вершини перевалу були не круті скельні виступи на яких потрібно було підлізти декілька метрів. Учасники заміряли крутизну схилу, приблизно 25-35°. Останні 10 метрів підйому нахил снігового схилу сягав до 45 градусів.

Фото 79 Ноги відпочивають. Середина підйому на перевал

Фото 80 Спуск з іншої сторони перевалу. Правіше: пік Чагалин-Баші, перевал Акчай 1Б.

Фото 81 Група на перевалі. Вид на ур.Акчай. Зліва перевал Акчай 1Б.

Група успішно пододала перевал о 9:40 і через 15 хвилин почала спуск. Сніг був досить злежаний, тому снігоступи не одягли, спускалися по сходинкам один за одним. Коли сходили зі скель, на яких сиділи під час відпочинку на вершині, декілька учасників провалились до поясу. Керівник показав як можна перестрибнути цю ділянку і потім зарубитись льодорубом. Не всі наважились стрибати, але було весело! Також, на спуску один з учасників “поїхав” по схилу і зачепив кішкою ногу іншого учасника. Нога залишилась цілою, окрім невеликих порізів, до того ж це був медик, тому вилікував себе сам.

Скинувши висоту, сіли пообідати на острівку каміння. Сонце було дуже пекучим, тому накривалися хто чим міг. О 12 почали шлях по урочищу Акчай, рухались по сніжниках, що швидко закінчилися і перетворились на достатньо рівну поверхню з камінцями і рослинами: кущами колючок, травою і квітами. Урочище повне невеликих пагорбів та холмиків, веселих струмків та кришталево чистих річок.

Перевал Саримахмут (н.к., 2990 м)

район	хребет, масив	ущелини які з'єднує	висота (м)	координати	категорія складності		
					літо	зима	міжсезоння
ур. Акчай	Аладаглар	ур. Акчай- ур. Саримахмутгелю	2990	37°52'12.601" N 35°12'59.4" E	н.к.	н.к.	н.к.

1. Загальний час проходження: 1 год 10 хв, (від ур. Акчай до місця ночівлі (ур. Саримахмутгелю))
2. Затрачено часу на підйом: 47 хв, перепад висот 84 м.
3. Затрачено часу на спуск: 0 год 23 хв, перепад висот -86 м.
4. Рухались з самостраховкою: весь час з льодорубом 0 хв, з одночасною страховкою: 0 хв.
5. Рухались з попереминою страховкою: 0 хв, з перильною страховкою: 0 хв.
6. Організовано пунктів страховки: 0.
7. При проходженні перевалу необхідне наступне спеціальне спорядження:
  - групове: -
  - індивідуальне: -
8. Рекомендовані місця для ночівлі: ур. Саримахмутгелю – в наявності вода.

9. Перевал пройдено: 10.05.2021.

10. Метеорологічні умови при проходженні перевалу: сонячно, легкий вітер.

11. Необхідні додаткові умови до організації руху і страховки. -

12. Потенційна небезпека та засоби безпеки. Підйом і спуск не представляє технічної складності і проходиться пішки. Найбільша складність - знайти турик на перевалі і зрозуміти що це перевал, а не просто стежка.

13. Керівник походу Свдокимов Денис Віталійович.

Почавши рух з урочища Акчай група за два переходи дійшла до перевалу Саримахмут. Спочатку йшли по сніжнику, але зкинувши висоту снігу не стало й рухались по кам'яній стежці з травичкою. Було маловітряно і спекотно. По дорозі нам довелось перебродити потічок.

Фото.82 Група переходить потічок

Далі група продовжила рух в напрямку перевалу не скидаючи висоти. Перед самим перевалом був незначний набір висоти. Рухались по кам'яній стежці.

Фото.83 Група піднімається на перевал

Піднявшись на перевал здивувались, що це 1А, тому, що цьому рівню складності він явно не відповідає. Знайшли турик і зняли записку Сакова. Написали свою і зробили фото на згадку.

Фото 84 . Група на перевалі

Після цього продовжили рух в долину Саримахметгелю, де стали на місце ночівлі. В самій долині є два озера, які наповнюються від танення снігу. Те що далі в сніжні сезони може бути придатним для купання. До озера течуть потічки з талою водою.

Фото.85 Спуск з перевалу на місце ночівлі (37°52'45.17" N 35°13'7.83" E)

Знайшовши потічки стали на ночівлю на відносно рівному місці за скелею, щоб не сильно дуло. Так і завершили цей день

День 12 (11.05)

Перевал Сарсал (1А, 3175 м)

район	хребет,масив	ущелини які з'єднує	висота (м)	координати	категорія складності		
					літо	зима	міжсезоння
Долина Мур	Аладаглар	дол.Саримах мут – р.Еджемиш	3175	37°52'50.401" N 35°12'19.8" E	1А	-	1А

1. Загальний час проходження: 2 год 18 хв, (від місця ночівлі до річки Еджемиш)
2. Затрачено часу на підйом: 1 год 02 хв, перепад висот 269 м .
3. Затрачено часу на спуск: 1 год 16 хв, перепад висот 535 м .
4. Рухались з самостраховкою: з льодорубом 2 год., з одночасною страховкою: 0 хв.
5. Рухались з поперемінною страховкою: 0 хв, з перильною страховкою: 0 хв.
6. Організовано пунктів страховки: 0.
7. При проходженні перевалу необхідне наступне спеціальне спорядження:
  - групове: -
  - індивідуальне: каски, льодоруби, кішки.
8. Рекомендовані місця для ночівлі: На самому перевалі велика рівна ділянка, за перевалом – відкрите озеро, можна стати до нього, бо біля нього багато крупноблочної сипухи.
9. Перевал пройдено: 11.05.2021.
10. Метеорологічні умови при проходженні перевалу: сонячно, помірний вітер, мінлива хмарність.
11. Необхідні додаткові умови до організації руху і страховки. -
12. Потенційна небезпека та засоби безпеки. Підйом і спуск не представляє технічної складності і проходиться пішки вибиваючи ступені у снігу. На підйомі, в залежності від снігової ситуації, можлива лавинна небезпека, можуть бути снігові карнизи.
13. Керівник походу Євдокимов Денис Віталійович.
14. Маршрутна книжка № 3/2021, МКК Т\к Глобус.

Підйом чергових і групи о 04:45, вийшли в 7:05. Від місця ночівлі обходимо схил праворуч та траверсуємо схили у напрямку перевалу. Проходимо кілька сніжників.

Фото 85 Підйом на перевал з місця ночівлі(місце ночівлі за схилом, велика рівна ділянка
($37^{\circ}52'45.17''$ N $35^{\circ}13'7.83''$ E))

Фото 86 Підйом на перевал

Дістаємо льодоруби та одягаємо кішки. Переходимо на сніжник зліва і б'ємо сходинки.

Фото 87 Підйом на перевальний зліт

Піднялись на перевал о 08:26. Вершина перевалу це велика рівна ділянка розміром з поле. Знайшли перевальну записку попередньої групи і лишили свою.

Фото 88 Група на перевалі Сарса

Розвідавши спуск згідно попереднього звіту групи т/к Крокус 2013 р. під керівництвом Клипач О.М , знайшли на відстані 100 м більш зручний спуск і вирішили спускатись на власній техніці з даної точки (37°52'59.51" N 35°12'27.72" E) без провішування мотузок. Спускались по зруйнованим скелям до сніжника, далі по сніжнику вниз в ущелину і вийшли до озера. Стали на обід (37°53'06" N 35°11'58" E).

Фото 89 Спуск з перевалу

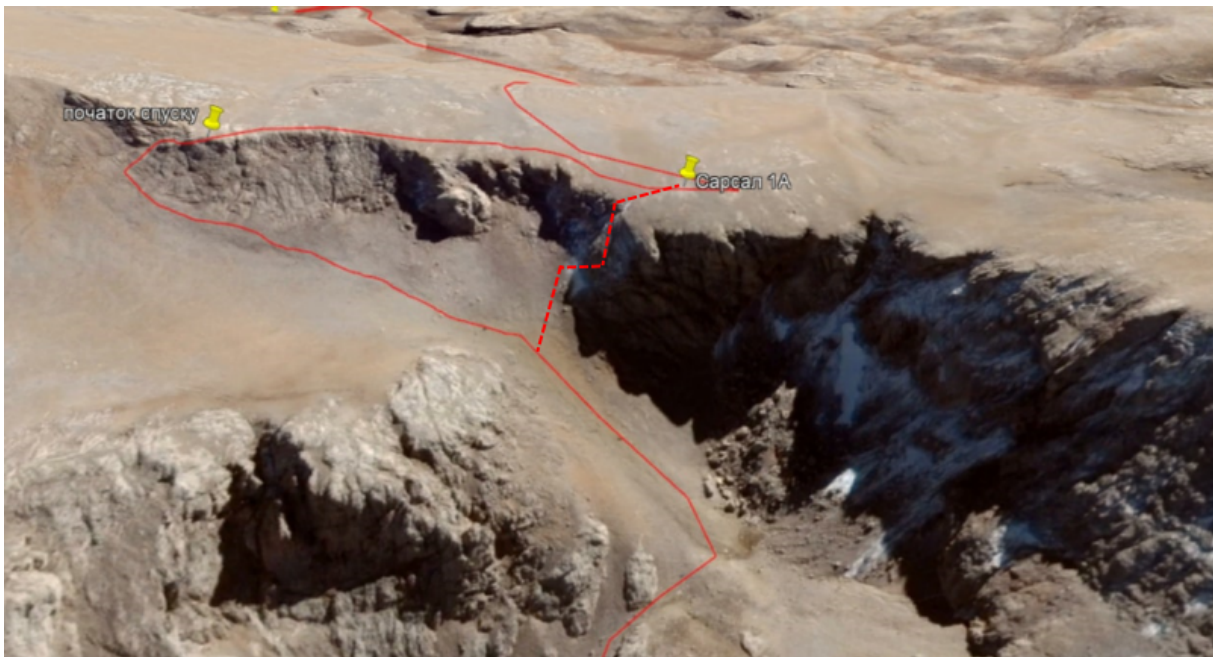

Фото 90 Спуск з перевалу на знімку з супутника (пунктиром позначено спуск групи т/к Крокус 2013 р. під керівництвом Клипач О.М.)

Фото 91 Спуск в ущелину Еджемиш вид на місце де Кліпач вішав 2 мотузки

Фото 92. Група рухається до місця обіду

Після обіду обійшли озеро з півдня (фото 92) і планувалося надалі траверсувати вліво. Але далі за пагорбом були круті зброси (фото 93). Прийшлося їх обходити правіше. Надалі рекомендував би обходити його з північної сторони (пунктиром). Там пологіше і камені не такі великі.

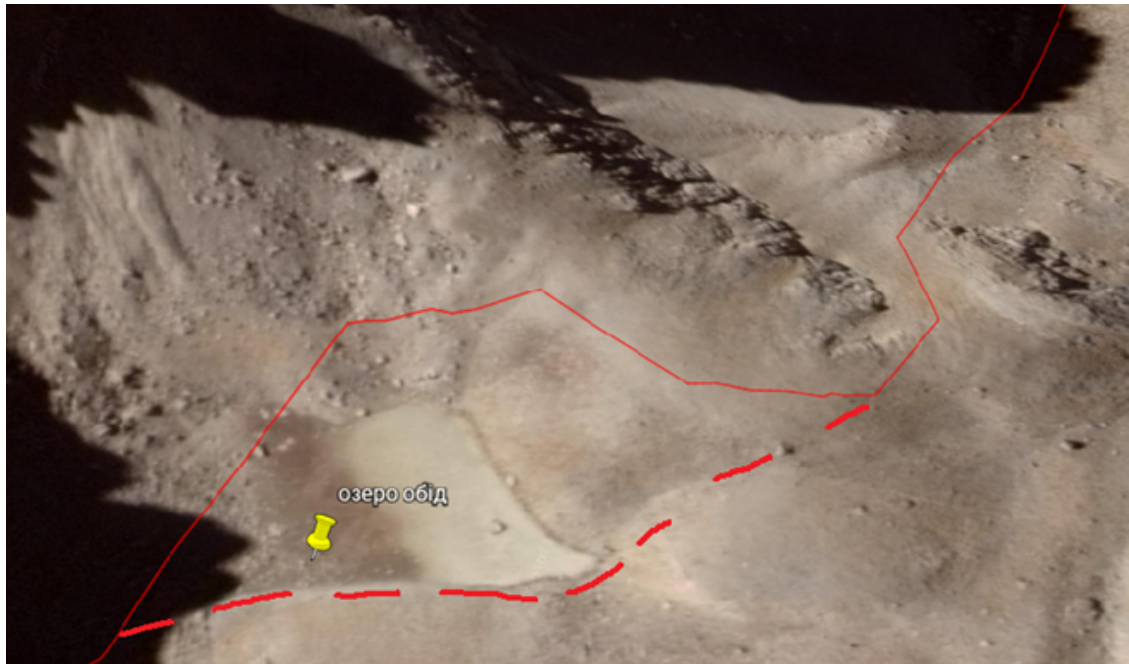

Фото 93. Фрагмент руху навколо озера з google earth.

Спустившись з пагорбу вийшли на дорогу ($37^{\circ}53'01''$ N $35^{\circ}11'04''$ E) і пройшли трохи по ній. Потім побачивши що вона звертає вправо ($37^{\circ}52'46''$ N $35^{\circ}11'01''$ E) пішли траверсом вліво (на південний-схід). Дорога на фото 95 позначена пунктиром. Рельєф змінювався від крупних каменів до сипухи. Плюс натрапляли на невеличкі тропи.

Фото 94. Спуск групи до дороги

Фото 95. Трек сходження з дороги на траверс

Фото 96. Вид з траверсу

Фото 97. Рух групи траверсом

Далі знову вийшли на дорогу і продовжили рух по ній до наступного перевалу.

Перевал Кючюк Демирказик (1А, 3107 м)

район	хребет,масив	ущелини які з'єднує	висота (м)	координати	категорія складності		
					літо	зима	міжсезон ня
Район вершини Сарсал	Аладаглар	ущелина Еджемиш - ущелина Акчай	3107	37°51'50.89" N 35°11'24.81" E	1А	1А	1А

1. Загальний час проходження: 2 год 45 хв , (від р. Еджемиш до місця ночівлі)
2. Затрачено часу на підйом: 2 год 00 хв , перепад висот 467 м .
3. Затрачено часу на спуск: 0 год 15 хв , перепад висот 32 м .

4. Рухались з самостраховкою: 0 хв , з одночасною страховкою: 0 хв .
5. Рухались з попереминою страховкою: 0 хв , з перильною страховкою: 0 хв .
6. Організовано пунктів страховки: 0 .
7. При проходженні перевалу необхідне наступне спеціальне спорядження:
- групове: - індивідуальне: Каски, льодоруби,кошки.
7. Рекомендовані місця для ночівлі: р. Еджемиш – озеро і по дорозі проходили текучу воду.
За перевалом – велике відкрите озеро.
8. Перевал пройдено: 11.05.2021 .
10. Метеорологічні умови при проходженні перевалу: сонячно, помірний вітер .
11. Необхідні додаткові умови до організації руху і страховки. -
12. Потенційна небезпека та засоби безпеки. Підйом і спуск не представляє технічної складності і проходиться пішки вибиваючи ступені у снігу. На підйомі, в залежності від снігової ситуації, можлива лавинна небезпека.
13. Керівник походу Євдокимов Денис Віталійович .
14. Маршрутна книжка № 3/2021 , МКК т\к Глобус .

Рухаючись по дорозі пройшли до невеликого підйому і подальшого руху дороги вправо (37°52'45" N 35°11'01" E). Тут зробили поворот вліво (південно-східний напрямок) в ущелину на фото 98.Допоки не вперлися в різкий підйом (37°52'36" N 35°11'09" E) на фото 99. Його обійшли зліва (в східному напрямку).

Фото 98. Звернення групи в південно-східному напрямку

Фото 99. Обхід групою перешкоди

Обійшовши пагорб виходимо на невелику рівнину. Рухаємось в південному напрямку і робимо перший підйом по снігу на фото 100. Просто билися “ступеньки” і піднімалися.

Плюс там вже були сліди іншої групи. Після підйому на фото 101 відкривається вид на невелику долинку перед перевалом і власне сам перевал.

Фото 100. Початок підйому до перевала

Фото 101. Група рухається в долину перед перевалом

Пройшовши по долині підходимо до самого перевалу фото 102. На перевал піднялися по ступеням без кішок чи спеціального спорядження. Нахил схилу сягав 25°. На перевалі зробили півгодинний привал. В турику знайшли записку групи республіки Білорусь під керівництвом Титової Александри і закинули нашу записку. Був прекрасний вид на озеро.

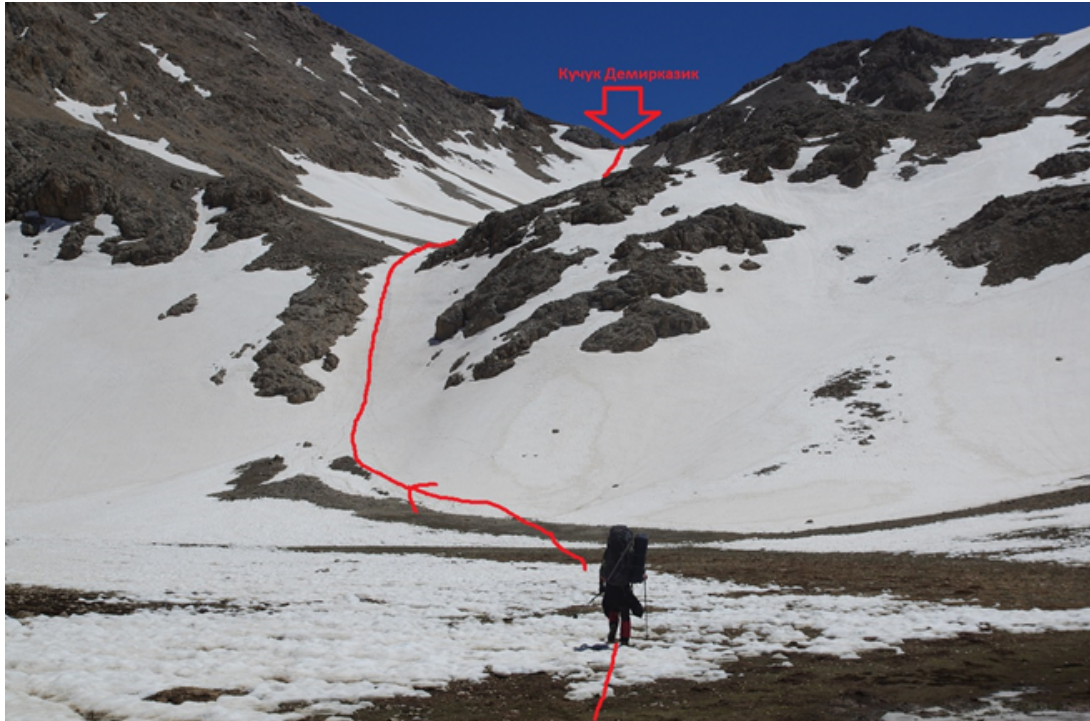

Фото 102. Підйом на перевал

Фото 103. Група на перевалі

Далі трохи спустилися і за 15 хв стали на ночівлю (37°51'41" N 35°11'19" E) на фото 104.

Фото 104. Група збирається на місце ночівлі

Перевал Акчай (1Б, 3380м)

район	хребет,масив	ущелини які з'єднує	висота (м)	координати	категорія складності		
					літо	зима	міжсезоння
ущелина Північний Демирказик	Аладаглар	дол. Джимбар (Демирказик Пн.) - р. Аксу	3380	37°50'41.46" N 35°11'18.96" E	1Б	1Б	1Б

1. Загальний час проходження: 4 год 08 хв, (від м. н. до дол. Джимбар)

2. Затрачено часу на підйом: 2 год 59 хв, перепад висот 305 м.

3. Затрачено часу на спуск: 1 год 09 хв, перепад висот 428 м.

4. Рухались з самостраховкою: 2 год 36 хв, з одночасною страховкою: 0 хв.
5. Рухались з попереминою страховкою: 0 хв, з перильною страховкою: 1 год 32 хв.
6. Організовано пунктів страховки: 1.
7. При проходженні перевалу необхідне наступне спеціальне спорядження:
  - групове: мотузка, петлі, сніжні якорі.
  - індивідуальне: каски, кішки, льодоруби, системи, карабіни, жумари, вуси самостраховки.
9. Рекомендовані місця для ночівлі: біля оз. Yıldız ближче до пер. Кучук Демирказик (обране місце ночівлі, (координати 37°51'41.80" N 35°11'20.45" E), з іншого боку озера, ближче до пер. Акчай (місце ночівлі групи т/к Університет, координати 37°51'38.93" N 35°11'33.53" E), в низині під пер. Акчай (координати 37°51'02.92" N 35°11'39.39" E). Фото 13.2 та фото 13.3.
10. перевал пройдено: 12.05.2021.
11. метеорологічні умови при проходженні перевалу: сонячно, помірний вітер.
12. необхідні додаткові умови до організації руху і страховки. -
13. Потенційна небезпека та засоби безпеки. перевал є потенційно лавинно-небезпечним, оскільки крутизна схилу складає близько 40°. В нашому випадку інших характерних ознак можливого сходу лавин не було (сніг давно не випадав, сніговий покрив був невеликим як для цього району в травні та ін.). Проте іншим групам, котрі проходять цей перевал в майбутньому потрібно уважно відслідковувати стан схилу. Більша частина підйому та спуск не є технічно складними і проходяться пішки, шляхом вибивання сходинок в снігу. На невеликій ділянці потрібно було завішувати мотузку через великий камінь, що перегородив кулуар. При більшій кількості снігу та гіршому стані снігового покриву можливо знадобиться провішувати більше мотузок.
14. Керівник походу Євдокимов Денис Віталійович.
15. Маршрутна книжка № 3/2021, МКК т\к Глобус.

День 13 (12.05.21)

Група, включаючи чергових, встала о 04:45. В сторону перевалу вийшли о 06:48. Стартували з висоти 3075 м. Вирішено було пройти по східному берегу оз. Yıldız. Є заболочені ділянки, проте можна знайти прохід. Потім траверсували східний схил г. Karakaya. Шлях пролягав через сніжники та дрібну та середньоблочну сипуху, що чергувалися. Спустилися під перевал трохи вище рівня долини р. Аксу. Вважаємо, що цей шлях від пер. Кучук Демирказик є оптимальним по часу, безпеці проходження та затраченим зусиллям. Фото 107 та фото 108.

Альтернативним варіантом підходу є спуск в долину р. Аксу. Можливою перевагою цього шляху є проходження до рівній ділянці долини. Проте потрібно скидати висоту, а потім знову набирати. Також можливо натрапити на заболочені ділянки, які потрібно буде обходити.

Також можна розглянути прохід по прямій. На шляху є пагорб. З північного боку він засніжений з крутизною схилу близько 30-40°. При гарному стані снігу прохід є відносно безпечним, проте потрібно затратити зусилля на вибивання сходинок. З південного боку (в напрямку пер. Акчай) крутизна схилу більша, сніг присутній не на всіх ділянках, є дрібна сипуха, скелі ламкі. Тому вважаємо, що прохід по цій ділянці є небезпечним та не вартим зусиль.

Під перевал підійшли о 08:11. Вдягнули кішки та дістали льодоруби. Вийшли вгору о 08:28. Зустріли групу т/к Університет, що ночувала під перевалом та трохи нас випередила. Було прийнято рішення йти паралельно цій групі через кулуар, не заважаючи один одному. Передбачалося, що можемо їх обійти, оскільки вони завішували мотузку, а ми планували пройти на власній техніці, стан снігового покриву цьому сприяв. Проте кулуар посередині розходився на два рукава, лівіший йшов різко вгору, правіший перегородило каміння (фото 13.7). З міркувань безпеки було вирішено йти правим рукавом, організувати станцію на виході з кулуару та завісити перила. Довжина перил склала близько 45 м. Учасники на схилі вдягнули системи. Станція була зроблена на двох льодорубах. Місце, де було завішено перила позначені на фото 110, проходження на фото 112. На верхнє плато перевалу вийшли о 10:00. Група т/к Університет вийшла трохи раніше і вже почала завішувати мотузку для остаточного підйому на перевал. Вирішили стати на обід з 10:00 до 11:40 на верхньому плато, якраз стільки потрібно було часу щоб інша група піднялась по кулуару. Фото 113. Після обіду зайшли на перевал за 20 хв. Фото 114. Вважаємо, що в тих умовах завішування перил не було необхідним, стан схилу дозволяв пройти з льодорубом та кішками безпечно та з мінімальними зусиллями. На перевалі (висота 3380 м) знайшли перевальну записку групи т/к Романтик під кер. Віктора Арєнка та записку групи т/к Університет. На спуск вийшли о 12:36. Крутизна схилу була близько 45°, спочатку по скельно-осипному схилу, потім більша частина покрита снігом, місцями були невеликі скельні ділянки та дрібне каміння. Спуск на фото 117 та 118. На місце ночівлі біля оз. Dipsiz прийшли о 14:17, висота 2952 м. Місце ночівлі на фото 119.

Варто відзначити, що на момент нашого походу в цих місцях було мало снігу в порівнянні з минулими роками. При більшій кількості снігу потрібно враховувати лавинну безпеку. При підйомі та спуску потрібно буде розглядати безпечніші варіанти проходження, можливо доведеться організувати більше пунктів страховки та завішувати перила. Рекомендуємо мати при собі необхідне для цього спорядження.

Фото 105. Фактичний та альтернативні варіанти проходження пер. Акчай.

Фото 106. Фактичне та альтернативне місця ночівлі біля пер. Кучук Демирказик та оз. Yıldız.

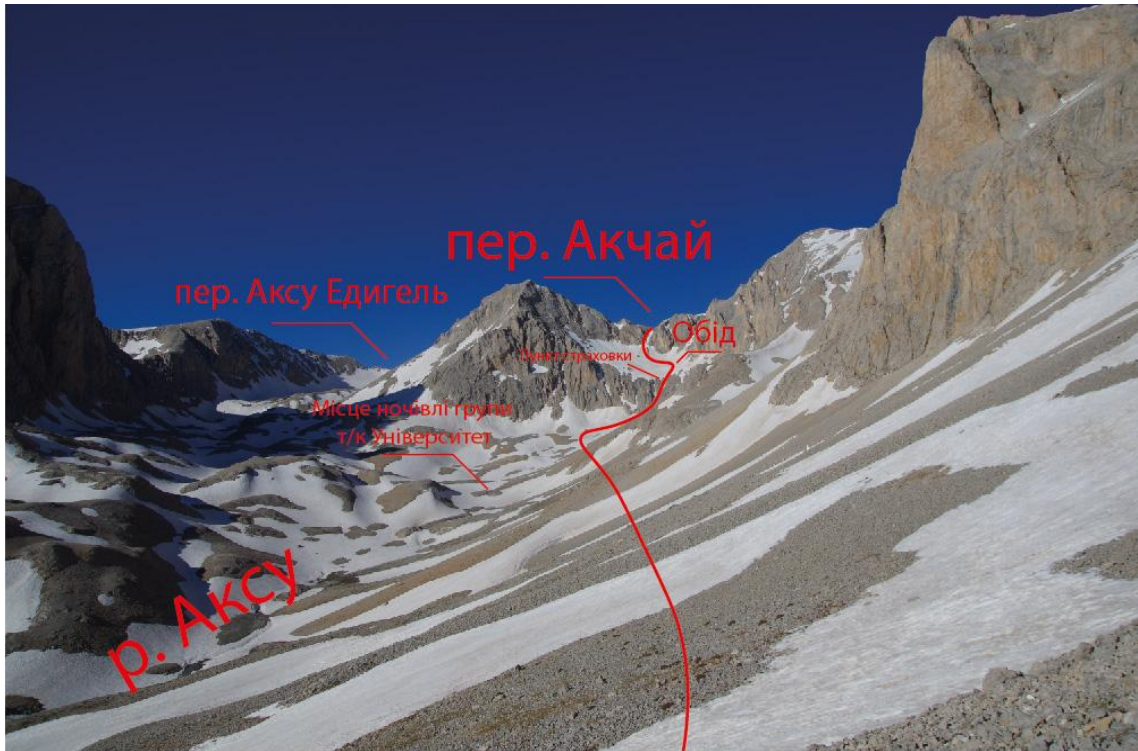

Фото 107. Загальний вигляд на підхід до пер. Акчай з боку пер.Кучук Демирказик.

Фото 108. Група на підходах до пер. Акчай.

Фото 109. Траверс г. Каракауа при підході до пер. Акчай.

Фото 110. Перильна страхівка нашої групи (1-2) та група т/к “Університет”.

Фото 112. Проходження перил.

День 113. Прием гостей на обіді посеред підйому на пер. Акчай.

Фото 114. Вибивасмо сходинки на підйом.

Фото 115. Вигляд з пер. Акчай на дол. р. Аксу.

Фото 116. Група на пер. Акчай.

Фото 117. Відносно важка ділянка спуску з пер. Акчай.

Фото 118. Спуск з пер. Акчай в дол. Джимбар.

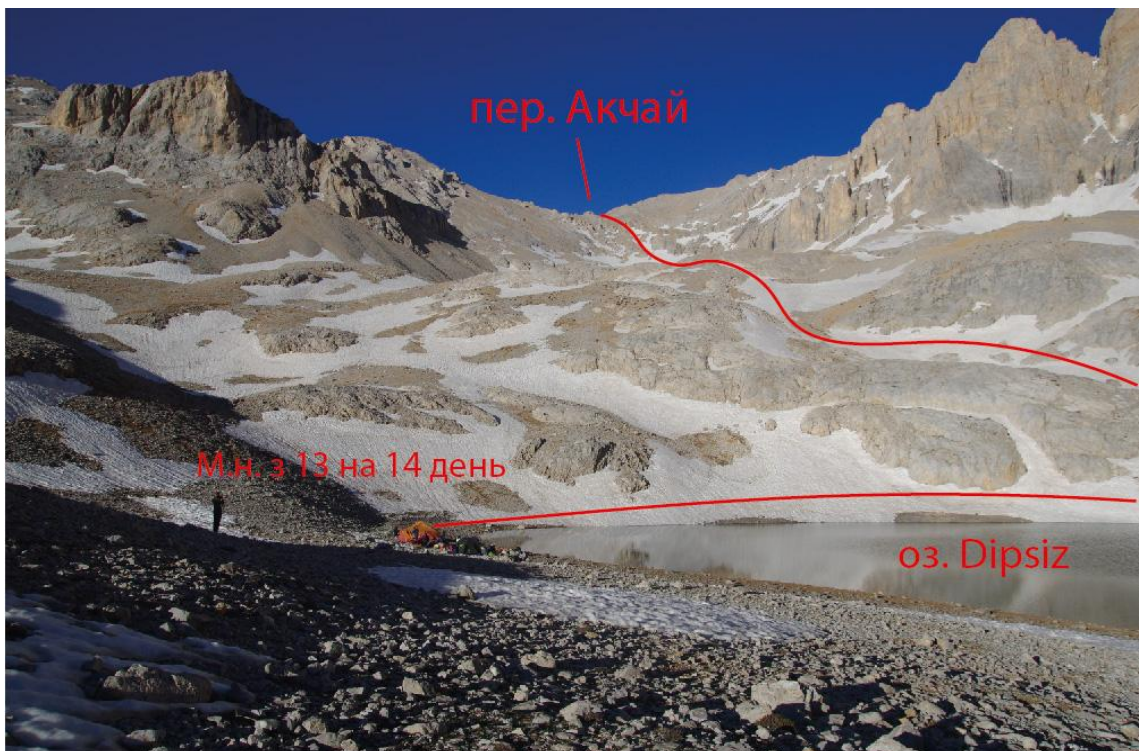

Фото 119. М.н. з 13 на 14 день на берегу оз. Dipsiz під пер. Акчай.

Фото 120. Пер. Акчай та навколишній рельєф.

Перевал Текепінарі (1А, 2250м)

район	хребет,масив	ущелини які з'єднує	висота (м)	координати	категорія складності		
					літо	зима	міжсезон ня
Ущелина Північний Дімерказик	Аладаглар	Дол. р. Ілан - дол. Джимбар	2550	37°51'48.54" N 35°8'33.48" E	н\к	1А	1А

Перевал Текепінарі 1-А знаходиться в східній частині масиву Аладаглар, з'єднує дол. р. Ілан і долину Джімбар. Орієнтований з південного заходу на схід.

1. Загальний час проходження: 4 год 20 хв (до входу в каньйон в 14:07)

2. Загратчено часу на підйом від м. Н. (Озеро Dipsiz Gulu) з висоти 2952 м: 1 год 40 хв

3. Затрачено часу на спуск з перевалу Текепінарі 2550 м по каньйону Джимбар до траси Camardi Yolu 1460 м: 4 год 58 хв

4. Рухались з самостраховкою: 0 хв, з одночасною страховкою: 0 хв .

5. Рухались з попереминою страховкою: 0 хв , з перильною страховкою: 0 хв .

6. Організовано пунктів страховки: 0 .

7. При проходженні перевалу необхідне наступне спеціальне спорядження:

- групове: -

- індивідуальне: Каски на спуску через каньон, в сніжний сезон льодоруби, кішки, лавинне спорядження.

8. Рекомендовані місця для ночівлі: Ми ночували в верхів'ї долини біля озера Dipsiz Gulu на висоті 2952 м, воду набирали з озера, координати табору 37.84014, 35.174351.

Під самим перевалом на висоті 2530 також є джерело води (річка) і місця під намети, , координати 37°51'49.85" N 35°8'34.45" E.

9. Перевал пройдено: 14.05.2021.

10. Метеорологічні умови при проходженні перевалу: сонячно, тепло.

11. Необхідні додаткові умови до організації руху і страховки. -

12. Потенційна небезпека та засоби безпеки. Підйом не представляє технічної складності і відбувається швидко і безпечно. Спуск складніше - рух на особистому техніці по скельному каньйону в касках. Снігу не було, тому в іншому спорядженні не було необхідності. Але у інших груп коли було більше снігу то був замерзший кулуар з снігом з сторони нашого підйому на перевал, рекомендовано брати кішки і льодоруби.

13. Керівник походу Євдокимов Денис Віталійович .

14. Маршрутна книжка № 3\2021 , МКК т\к Глобус .

День 14 (13.05.21)

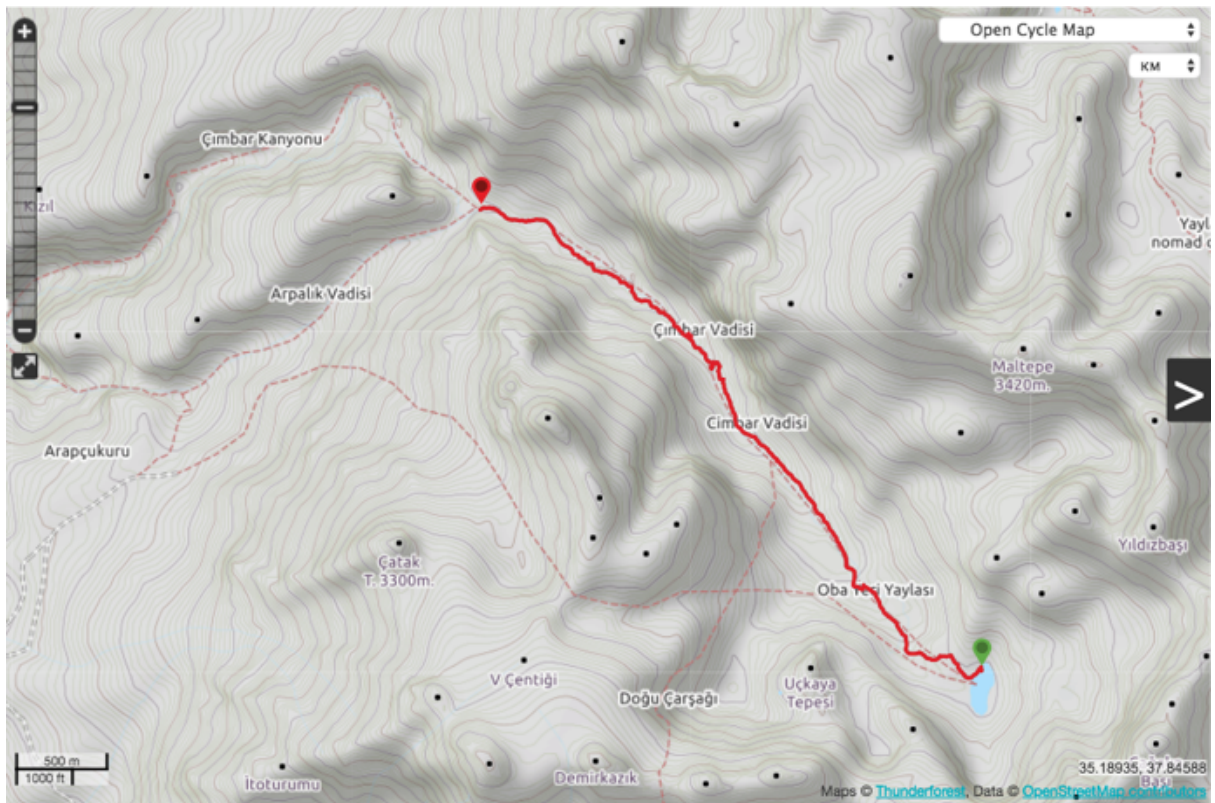

Фото 121. Трек сходження на п.Текепінарі 1-А

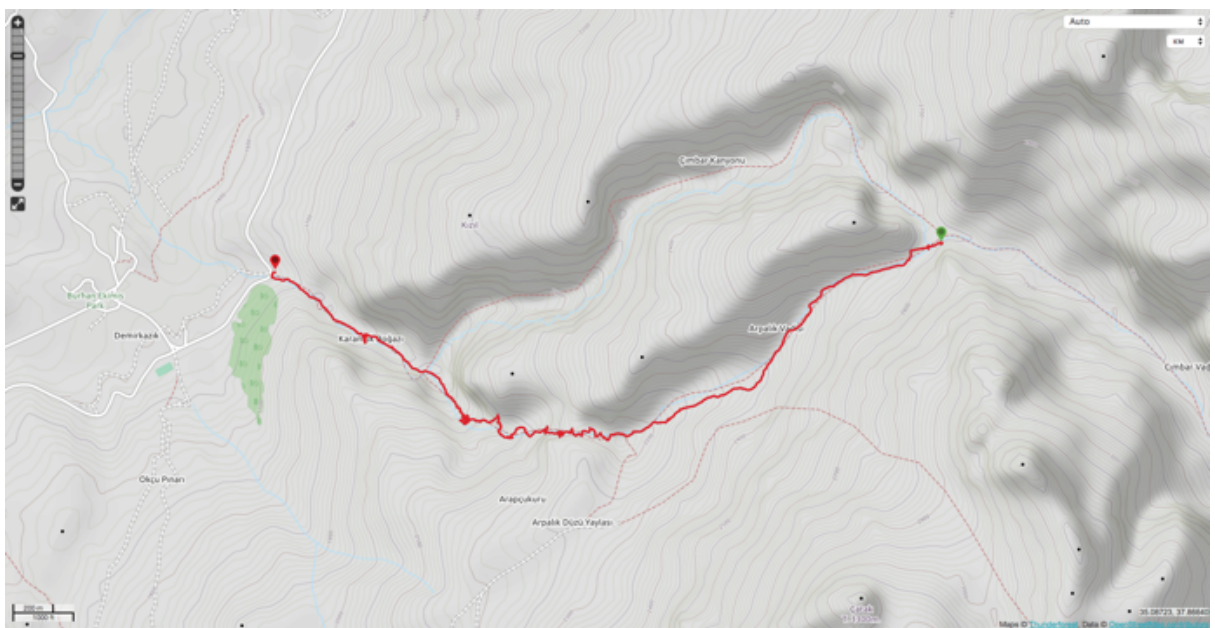

Фото 122. Трек спуску з п.Текепінарі 1-А

Фото 123. Табір біля озера Yuildiz Gul

Фото 124. Табір біля озера Yuildiz Gul

Підйом чергових о 07:00, а групи - 07:30 . В 09:47 виходим з табору. Йдемо по добре вираженій стежці до перевалу. Стежка плавно обнижується, йде вздовж річки, де можна набрати води. Тропа дуже проста (фото 125), без осипів та снігу, не потребує жодного

спорядження. Її гарно видно. Але в інший сезон вона може бути закрита снігом, що ускладнить переміщення і може бути потрібне додаткове спорядження.

Фото 125. Шлях до перевалу, долина Джимбар

Фото 126. Шлях до перевалу, долина Джимбар

Фото 127. Зі звіту травень 2017 року Сакова Роми , спуск з перевалу Текепінарі

Проходимо місце під намети недалеко озера. координати гарного місця для ночівлі $37^{\circ}50'39.20''$ N $35^{\circ}10'7.96''$ E.

За два переходи підходимо до перевалу, під ним зручне місце під табір та річка (Фото 129), координати $37^{\circ}51'49.85''$ N $35^{\circ}8'34.45''$ E.

Завдяки річці на шляху до перевалу і самому перевалі дуже багато рослинності, квітнуть проліски (Фото 128) .

Фото 128. Квіти на перевалі

11:12 Зупиняємось на обід та спілкування з іншими групами.

Фото 129. Табір поряд з перевалом.

13:45 Невеликий підйом на перевал +20 метрів долаємо без додаткового спорядження за 7 хвилин (Фото 130). Сніжник обходимо збоку по скелях (Фото 131). В 2017 році було набагато більше снігу (Фото 132). Робимо технічну зупинку, щоб замовити трансфер.

Фото 130. Підйом на перевал Текепінарі 1а

Фото 131. Сніжник на перевалі Текепінарі

Фото 132. Зі звіту травень 2017 року, підйом на перевал Текепінарі

Фото 133. Група на перевалі Текепінарі 1-А

14:47 Починаємо спуск до каньйону Джимбар.

Фото 134. Група біля входу в каньйон Джимбар

Фото 135. Група в каньйоні Джимбар

14:07 Підходимо до каньйону (Фото 134). Снігу нема, тож спускаємось без додаткового спорядження. Одягаємо каски, щоб захиститися від можливого каміння. Спуск складніший за підхід до перевалу, осипові та скельні ділянки, в одному місці треба пролізти 2 метри до низу.

Фото 136. Спуск по каньйону Джимбар

Річка в каньйоні пересохла, тож води треба набрати заздалегідь на перевалі. За три переходи спускаємося до входу в національний парк і траси.

Фото 137. Група поряд з виходом з національного парку Аладаглар

3.6. Розрахунок кілометражу

Перевали в залік на основній частині маршруту Карасай 1Б, Челікбуйдуран 1А вершина Емлер 1А, перевал Аксу-Едигель 1Б, Акчай 1Б, Текепінарі 1А.

Фактичний кілометраж на основній частині маршруту - 68,64 км. Що задовольняє довжину зменшеного за допомогою додаткових перевалів кілометражу для походів 2 к.с.

Фактичний кілометраж на допоміжній частині маршруту - 38,34 км.Що задовольняє довжину зменшеного за допомогою додаткових перевалів кілометражу для походів 2 к.с.

Кілометраж за рахунок додаткових перевалів на основній частині 32 км.

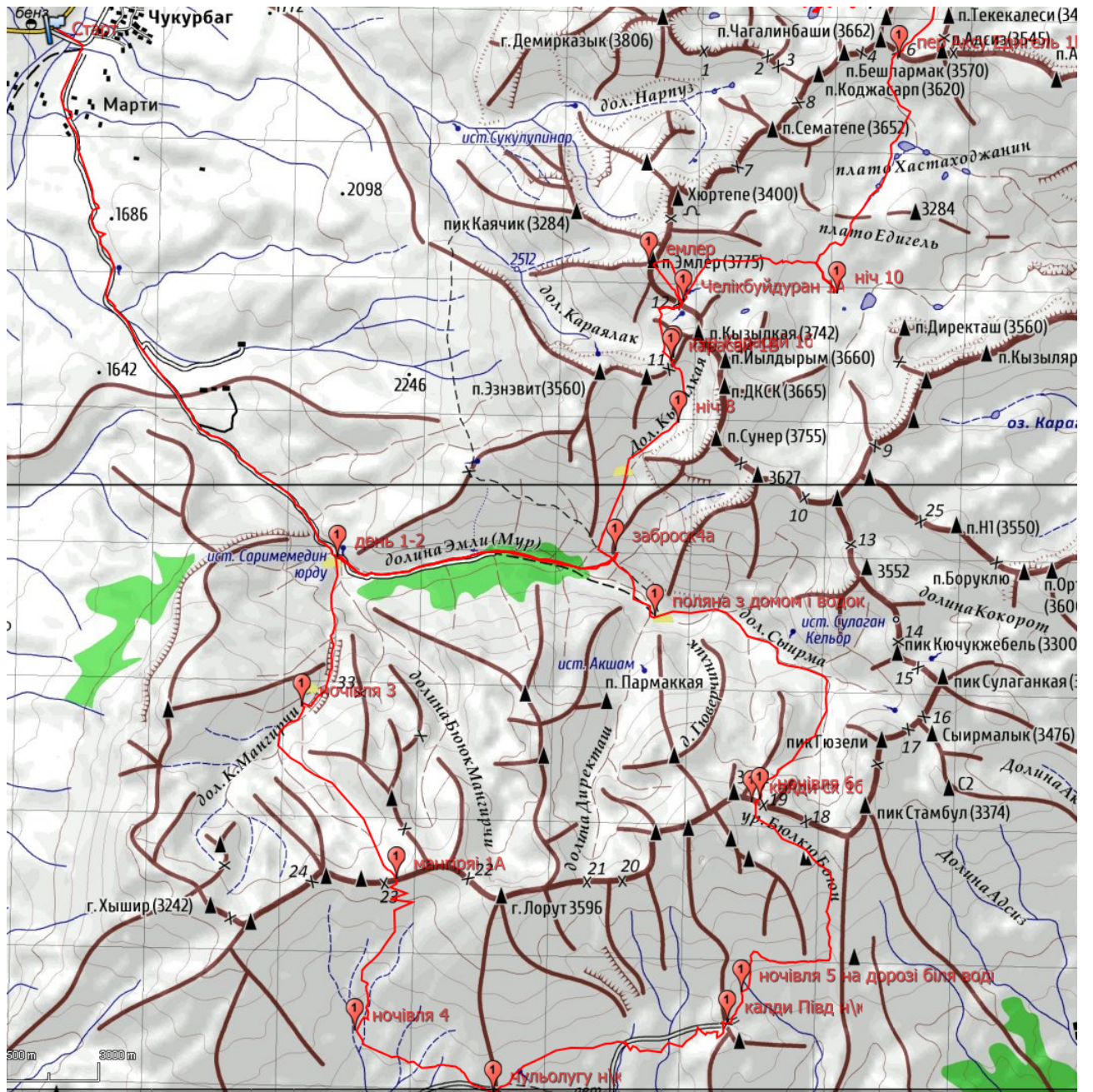
Кілометраж за рахунок додаткових перевалів на допоміжній частині 6 км (пер. Мангірчі 1А) + 7 км (пер. Калди Сх. 1Б) + 6 км (пер. Сарсал 1А) + 6 км (пер. Кучук Демирказик 1А) = 25 км

Довжина основної частини враховуючи додатковий кілометраж за перевали 100,64 км

Довжина допоміжної частини враховуючи додатковий кілометраж за перевали 63,34 км

Фактичний кілометраж (без урахування за перевали) $68,64 + 38,34 = 106,98$ км

3.7. Картографічний матеріал

В цілому всі перевали є технічно цікавими і рекомендуємо для проходження. Район гарний як для походів так і для альп зборів, у керівника похода є декілька друкованих гайдів по альп маршрутам.

В нашому сезоні була дуже мала кількість снігу, враховуйте описи інших груп при плануванні маршруту.

5. Додатки

5.1. Перелік особистого, командного спорядження і рем набору

Таблиця 5.1 - Перелік особистого спорядження

Різне	Коментар	Середня вага
Каремат + чехол	Зазвичай синій Thermarest	586,82
Рюкзак		1 580,27
Спальник		1 493,50
Самострах на рюкзак з карабіном, 4-6 мм		90,73
Накидка на рюкзак		119,73
Сідушка	по бажанню	39,80
Кружка		56,09
Ложка		25,27
Ніж з руків'ям		53,10
Миска	Особиста	58,50
Косметичка	Зубная щітка, паста, туалетний папір	353,00
Окуляри сонцезахисні + футляр	з фактором захисту 3 і вище	81,20
Окуляри оптичні / лінзи	за необхідності	0,00
Сміттєві пакети (щільні)	5 по 35л, 5 по 60л	127,30
Запальнички крікет нові	3 штуки	49,45
Ксівіник, гроші, білети, паспорт	В 2 непромокаємих zip-пакетах	114,25
Годинник	за необхідності	75,60
Налобний ліхтарик з новими батарейками		96,55
Запасні нові батарейки в ліхтарик	Нові Duracell, Energizer або літєві	92,33
Трек палки + великі кільця		587,45

Особиста аптечка	Список дає медик	350,10
Шмотники		133,89
Загалом		6 164,94
Взуття	Коментар	Середня вага
Черевики		1 656,45
Бахіли	якщо черевики для легкого трекінгу	181,00
Тапки		160,09
Гамаші (Фонаріки)		114,55
Загалом		2 112,09
Ходове	Коментар	Середня вага
Тонка термобілизна верх + низ		340,09
Штани ходові	легкі, мають швидко сохнути	239,09
Силіконка або мембранна куртка	має не промокати	286,91
Анорак	коли жарко в куртці	300,00
Загалом		1 166,09
Утеплення	Коментар	Середня вага
Пуховик + чехол		758,73
Самосброси утепленні		513,73
Футболка для сну з довгим рукавом		143,36
Поларові шорты	по бажанню	73,55
Поларові штани на бівак / для сну	по бажанню	0,00
Полар товстий	по бажанню	126,00
Полар тонкий / фліска		289,09
Загалом		1 904,45
Голова, руки, ноги	Коментар	Середня вага
Теплий баф або шапка	по бажанню	53,10
2 тонких бафа		58,82
Панама	по бажанню	112,78
Рукавички флісові легкі ходові		50,18
Рукавиці непромокаючі теплі ходові	для роботи з мотузкою	77,00
Рукавиці утеплені на бивуак	поларові	105,56

Рукавиці теплі запасні в непромокаемому пакеті	такі ж, як і непромокаючі ходові	77,50
Шкарпетки ходові трекінгові, мінімум 2 пари		130,80
Шкарпетки поларові для сну		69,10
Спідня білизна		151,00
Загалом		885,83
Спеціальне	Коментар	Середня вага
Льодоруб з петлею для страховки, наточений		511,00
Система низ	верх можна не брати	388,45
2 уса (1 з динамики, 2й з дейзіка) + короткий вв'язаний прусік для регулювання довгого уса		205,27
Карабіни муфтовані, не автомати, 4 шт		232,00
2 пруса для дюльферів, 6мм		73,60
Спускове/страховочне	стакан	69,27
Лавинна стрічка, 15м промаркована кожен метр зі стрілочками		41,36
Снігоступи	Фрам	624,55
Кішки наточені+ чохол (щоб нічого не порвати ними)		1 018,36
Каска		318,00
Жумар		148,82
Петля 120 см нейлонова на станцію		91,45
Загалом		3 722,15

Таблиця 5.2 - Перелік командного спорядження

БІВАЧНЕ	Вага	Коментар
Намет	4000	Terra Incognita Тримісний намет Platou 3/3 Alu (Було вітряно, погнули дуги)

Шатер - шток	660	
Шатер - внутрянкa + чехол (1,1)	4400	Фрам, 10% надбавки на випадок мокрого шатра
Шатер - дно (1,1)	1100	
Конденсатка 1 + чохол	500	
Конденсатка 2 + чохол	420	
Конденсатка 3 + чохол	710	
Конденсатка 4 + чохол	500	
Jetboil 5l pot	920	З радіатором
Атоклав бл	1300	Манометр поплавили в перший же день. Обережно коли накриваєте котел склотканиною)
Пальник + балон + насос + ремнабір	614	
Пальник + балон + насос	530	
Пальник	500	Брався як запасний, ні разу не використали
Вітрозахсит	140	
Склотканина 2шт. нова подшита	200	Була не підшита, але був армований скотч) Теж ходовий варіант.
Йоршик + мочалка	75	
Черпак	75	
СПЕЦІАЛЬНЕ		
Мотузка статика 55м 9мм	2500	
Мотузка статика 55м 9мм	2500	
Здборг 53 м + карабін + чохол (30 гр)	347	
Відтяжки 5шт (петлі 60см + немуфтовані карабіни)	670	
Якорні крюки, 3шт. + розважувальний карабін + горизонтальні 1 + вертикальні 2	430	Молоток не брали, були льодоруби з молотком на зворотній частині від клювика.
Закладки + розважувальний карабін + "криса"	510	
Расходка 8мм 10м	460	
Сніжний якір 1	500	
Сніжний якір 2	410	
Лопата лавина 1	260	

Лопата лавина 2	565	
Лопата лавина 3	260	
Інше		
Аптечка основна	1560	
Аптечка маленька	1000	
Ремнабір	1200	
GPS + батареї бшт	380	
Супутниковий телефон + батарея + шнур для зарядки	230	
Павербанк 1 + шнур для зарядки	500	
Павербанк 2 + шнур для зарядки	400	
Сонячна батарея	380	
Сонячна батарея	650	
Фотоапарат 1 + батареї	1900	
Фотоапарат 2 + батареї	3000	
Колонка + карта пам'яті	200	
Комнабор (карта, записи, описи)	400	
Гітара	1100	Гіталеле
Прапор України	50	
Прапор Глобусу	100	
Кантер	85	
Пакети для сміття 60л щільні, 13 шт.	100	
Ізолон	300	Брала одна сшивка
Пальне		
Бенз*		Оскільки був автоклав і котел з радіатором розхід пального був меншим ніж очікувався, плюс бралось з запасом. В результаті надлишки просто лишали в хатах де проходили.
8 * 1.5 12		
Брали округлено 0,75кг на літр		
Всього 17.8 кг , в літрах 23.7л	9000	
Всього	48591	
В заброску		
Бенз	8775	

* - Є можливість піти на газу. Його можна купити в турбазі, Чукурбазі або в магазині Decathlon в Анкарі

Вага ремнабору - 1900

Таблиця 5.3 - Перелік рем набору

Предмет	Количество	Предмет	Количество	Предмет	Количество
Чехол для ремнабора	1 шт	Резиновый клей	1 тюбик	хомуты	2шт
ткань кордура / оксфорд	20x10 см	Латка резиновая	4шт	кришечки	4-5
ткань силиконка	86x20 см	свеча	1 шт	карабинчики	2шт
кусок ткани	28x40	фастекс 20мм	4 шт	прищепки/биндеры	7шт
нити толстые капроновые	2 катушка	фастекс 30мм	3 шт	маркер	1шт
нити тонкие	2 катушки	фастекс 50мм	2 шт	фумка	1шт
иглы швейные с чехлом		трехцелевики 25мм	4 шт	полотно по металлу две половинки	1шт
иглы цыганские	2 шт	двухцелевик 50мм	2 шт	наперсток	2шт
Упаковка под иглы		резинка	1\2 м	шпилька	2шт
стальной тросик		булавки разные	12/24 шт	пуговицы	4шт
проволка медная 0.5мм	2м	шурупы	6 шт	пакетики с зипперами	13шт
проволока стальная мягкая 0.5 мм	2 м	болты 5мм, гайки, шайбы	5 шт+1	мини отвертка	
веревочка	20м	собачки	4	трубка от капельницы	1метр
стропа 20мм	2м	шило-крючок	1 шт	Надфиль круглый	1шт
стропа 25мм	2м	зажигалка	1 шт	Надфиль треугольный	1шт
скотч прозрачный широкий	1-2,5 рулона	трубки	3 шт По 30см	Надфиль прямоугольный	1шт

Скотч армированный	1	ложка	1 шт	фольга алюминиевая из пивной банки	1шт
изолента	1 моток	мультишул	2шт	Очки солнцезащитные	1шт
супер клей		наждачка	13x6 см	Пустой стержень с под ручки	1
Снежные кольца	2шт	зажим для стального троса	6 шт	Термоусадка	
				Фиксаторы	8

5.2. Медицина

Таблица 5.2.1 – Склад особистої аптечки

Особиста аптечка		кіль-сть	коментар
1	пластир в рулоні	1 уп.	2-3 см тканинний
2	пластир бактерицидний	10-15 шт	
3	бинт еластичний	1 шт	3-5 см в ширине
4	бинт стерильний	1 уп.	
5	антисептик	1 шт.	
6	знеболююче	1 пластинка	на вибір: нурофен, ібупрофен, дротаверин, анальгін
7	порошок від застуди	2-3 уп.	на вибір: фервекс, колдрекс, терафлю
8	таблетки для горла	1 пл.	на вибір: декатилен, лизак, анзибел, фарингосепт, септефрил
9	гігієнічна помада	1 шт	
10	крем		
11	особисті ліки		
12	сонцезахисний крем	1 шт	від 50 spf

13	ватні диски	5-6 шт	
----	-------------	--------	--

Екстрена аптечка містила основні препарати для першої допомоги - перев'язувальні матеріали, знеболюючі препарати, антисептик тощо.

Таблиця 5.2.2 – Склад основної та екстреної аптечок

аптечка на групу		кол-во	коментарий
перев'язочний матеріал			
	рукавички, , маска	3 пари	
	бинт стерильний	1 уп	
	бинт нестерильний	2 уп.	
	бинт еластичний	1 шт	3 м
	пластир в рулоні	1 шт	
	серветки марлеві	3 уп	прикладати до рани під повязку
	хлоргексидин	100 мл	
	антисептик для рук	1 шт	
	турнікет	1 шт	
від застуди			
	Терафлю порошок	4 уп.	
	фарингосепт	10 т	
	септефрил	12 т.	
	амброксол	6 т	при кашлі, бронхите, антивірусне
	парацетамол	10 т	жарознижуючий
	колдрекс	4 уп	
	мефінамінова кислота	10 т	протизапальний, жарознижуючий
ЖКТ:			
	смекта	10 уп.	нудота, діарея
	імодіум	6 т.	
	вугілля активоване	20 т.	
	омепразол	10 т	печія, гастрит
	панкреатин	10 т	

боли:			
	но-шпа	24 т	і нурофен - против лихорадки
	зотек	6 т.	
	ібупрофен	10 т.	
	анальгин	10 т	
	цитрамон	10 т	против головной боли
	солпадеин	2 т	
иньекции:			
	кетанов	5 ампул	
	глюконат кальция	2 амп	алергічна реакція
	но-шпа	3 амп.	
	дексаметазон	5 амп.	
	шприц 2.5 кубика	3	
мазі:			
	диклофенак	1 уп	для суставов
	левомеколь	1 уп	ранозаживляющая
	пантенол	1 шт	от ожогов
	доктор мом	1 шт	
	бетадин	200 мл	антисептическое, ранозаживляющее. содержит йод
	герпевир	1 шт	
	спасатель	1 уп	порезы, укусы, ожоги, обморожения
антигістамінні :			
	лоратадин	10 т	
інше			
	уролесан	10 т	при цистите, боли при частом мочеиспускании
	амоксил	10 т	антибиотик. бронхит, пневмония, уретрите, инфекции ЖКТ

Аналіз самопочуття учасників походу.

Стан учасників під час походу був задовільним. Усі, крім одного учасника, який був трохи застуджений, на старті походу були здорові. Під час походу ніхто не застудився, не отруївся, нічого не зламав, не розтягнув і тд.

Не дивлячись на активне користування сонцезахисним кремом ще з перших днів, в деяких учасників обгоріла шкіра на відкритих ділянках (голова, лице, вуха, кисті рук). До останнього дня з'явилися пухирці на руках у декількох учасників, що чесалися і трохи боліли. Сонячні опіки лікувалися миттям уражених ділянок чистою водою з подальшим нанесенням пантенолу, рятівника.

Мозолі лікували бетадином, або левомеколем на ніч. Один з учасників порізав п'ятку на привалі в 4 день, коли роззувся і ходив в капцях по камінню. Поріз був не надто значний, тому в той день ми продовжили спуск і подальші декілька днів лікували поріз розчином Бетадину. 11 дня на спуску з перевалу Аксу-Едигель один з учасників походу зісковзнув і поранив кішкою ногу іншого учасника - два порізи середнього розміру на гомілці. Порізи на тілі погано загоювалися, але після спуску з висоти загоїлись скоріше.

В основному група пройшла похід без ексцесів.

5.3. Рекомендації по спорядженню

5.3.1. Ремонт спорядження

Задачі котрі були поставленні з точки зору ремонту в поході.

- 1.Поремонтована каска, було декілько тріщин і відпала пенопластова накладка. За допомогою клея та армованого скотча була полагоджена.
- 2.В кришку Автоклава була закручена гайка з болтом для більш зручного відкривання.
- 3.В перший вечір під час приготування їжі на пальниках був виведений зі строю манометр. причина - занадто висока температура котра виникла при накриванні автоклава склотканиною. Слідством стало - розплавлена стрілка манометра в пластику. За допомогою мультитула, пилки по металу та умілих ручок був налагоджений: знято пластик котрий заважає, відділена стрілка та зроблені насічки для розпізнавання тиску. Через кілька днів була відламана стрілка, але це не заважало орієнтуватися, бо був збережений хвостик стрілки, що показував тиск.
4. Був замінений фастекс у шатрі, причина невідома. Слідство - не замикався як слід.
5. Використовували тонкі нитки та поставлена латка для зашивання штанів Володимира. Ще використовували ці нитка для зашивання гамашів Анни Котліної.
6. Олександр Гопка використовував капронові нитки для зашивання рюкзака. В каркасному рюкзаку було потертості на місці каркасних дуг, вони вилітали, довелося зашити.
7. Капроновими нитками також Володимир зашивав взуття, можливо він пошкодив його на гострому камінні.
8. Велика дірка на штанах Тімура зроблена кішками, ліквідована армованим скотчем.
9. Були зроблені профілактичні очистки пальників. Через погане паливо вони забивалися та потребували догляду. Також були замінені декілька сальників. З часом один пальник гірше почав накопичувати тиск в балоні, інший гасився..

10. Було декілько дірок в шатрі котрі були ліквідовані армованим скотчем для зупинення розповсюдження дірок.

11. Умовно відремонтована була трекпалка. У Олександра Дем'янука за допомогою армованого скотча, хомута та алюмінієвої планки котра була взята з лопати.

12. Зламана і не поремонтована була лопата котра не витримала натиск при копанні сніжної стінки.

13. В результаті активного використання кішок у вийшли з ладу у Тімура. Вилітала прижимна планка і вони спадали зі взуття. Були проведені маніпуляції і прижимна планка була прикручена сталлюю проволокою але при цьому була втрачена можливість одягати кішки на снігоступи.

5.4. Харчування

Основна частина продуктів для розкладки була поділена і посушена учасниками походу. Незначна частина сушки а також цукати і т.п. були придбані окремо. Перед сушкою продуктів обов'язково потрібно ознайомитись з значенням усушки різних продуктів і визначити чи доцільно сушити самостійно, деякі продукти простіше купити. Посилання на сайт з сушкою та іншими смаколикми: <https://nuts.kiev.ua/>

Оскільки частина групи не вживала м'ясо було прийнято рішення в якості м'ясної складової використовувати тушню власного виробництва, а також сушений фарш "віскас". Оскільки фарш був заздалегідь приготовлений а потім висушений його можна додавати в готові страви і після кількох хвилин заварювання можна вживати в їжу.

Меню: приведене в Табл. 5.4.1

*номерами позначені напої, що знаходяться в таблиці 5.4.2.

Таблиця 5.4.1 - Меню

	Сніданок	Обід	Вечеря
День 1 (30.04)			Суп овочевий рисовий (тушня), хлібці
Десерт	грильях, №1	вафлі, №2	шоколад, №4
День 2 (1.05)	гречка(пластівці) з печінкою, сухарі	Сир + мисл ковбаски +Хлібці+цибуля	Борщ з тушнею, сухарі+часник
Десерт	козинаки, №7	халва, №1	печиво, №6
День 3 (2.05)	Кус-кус з тушнею і грибами, сухарі	Бастурма+Сир+Хлібці +цибуля+хлібці	Суп з вермішелью та сухим м`ясом, хлібці
Десерт	вафлі, №3	мармелад, №1	шоколад, №8
День 4 (3.05)	банош(кукур крупа) з сухим м'ясом,	суп рисовий з сух мясом сухарі білі	гороховий крем суп із ковбасками, сухарі
Десерт	ірис, №2	шоколад, №4	козинаки, №1

День 5 (4.05)	кус-кус с тушнею	Мисл. Ковбаски+Сир+Часник +хлібці	харчо (сухе мясо), сухарі білі
Десерт	халва, №5	рахат-лукум, №1	вафлі, №7
День 6 (5.05)	гречка(пластівці) з печінкою, сухарі	суп з макаронами сух мясо, сухарі	гуляш з тушнею, сухарі чорні
Десерт	шоколад, №1	мармелад, №4	ірис, №1
День 7 (6.05)	каша запраюв, рис з тушнею, хлібці	Бастурма+Сир+Часник +Хлібці	Борщ з тушнею, сухарі чорні+часник
Десерт	козинаки, №3	халва, №1	вафлі, №6
День 8 (7.05)	кукур каша з сухим м'ясом, грибами та том пастою, сухарі білі	ковбаса+Сир+цибуля+ Хлібці	булгур с тушнею, хлібці
Десерт	мармелад, №7	печиво мультикейк, №5	рахат-лукум, №4
День 9 (8.05)	горохов пластівця з сух печінкою	Сало+Сир+Часник+Хл ібці	Суп зі спагетті, сушене мясо
Десерт	печиво мультикейк, №3	шоколад, №1	халва, №5
День 10 (9.05)	молочна каша: вівсянка(пластівці) цукати, горішки, цукор, сухарі зі спец	суп гречаний сух мясо, сухарі	куліш із тушнею, сухарі
Десерт	ірис, №2	козинаки, №7	печиво мультикейк, №1
День 11 (10.05)	кус-кус з сух м*ясом	Сало+Сир+цибуля+Хлі бці	харчо (сухе мясо)
Десерт	грильяз, №5	мармелад, №4	вафлі темні, №7
День 12 (11.05)	гречка(пластівці) з печінкою	суп гороховий мясо суш	гуляш з сух м*ясом
Десерт	печиво мультикейк, №3	халва, №5	вафлі, №1
День 13 (12.05)	кус кус з сухим мясом	ковбаса+Сир+цибуля+ Хлібці	Суп з вермішеллю та сухим м`ясом
Десерт	халва, №6	печиво мультикейк,	печиво, №8

		№5	
День 14 (13.05)	кукур каша з м'ясом, грибами та том пастою	Сир+суджук+цибуля+ Хлібці	харчо (сухе м'ясо)
Десерт	ірис, №1	козинаки, №7	мармелад, №1
День 15 (14.05)	сушена каша (запарювати) тушня	ковбаса+Сир+цибуля+ Хлібці	Суп з вермішеллю та сухим м'ясом
Десерт	рахат-лукум, №1	грильяж, №5	шоколад, №2
День 16 (15.05)	Гречка з суш м'ясом	Мисл. Ковбаски+ Сир+хлібці	
Десерт	халва, №2	шоколад, №5	

Таблиця 5.4.2 - Напої

№ в Табл.5.4.1	Напій
№1	Чай чорний
№2	Чай зелений
№3	Чай Карпатський фруктовий
№4	Чай чорний з лимоном
№5	Чай чорний з імбиром
№6	Чай чорний з лимоном та імбиром
№7	Чай чорний с апельсиновими шкірками
№8	Компот

Корисні моменти щодо підготовки та харчування:

- Важливо заздалегідь порахувати кількість їжі, фасовку та розподіл ваги між учасниками;
- Групі смакували сухарі зі спеціями (купили пакети у Велмарті), деякі учасники лишали такі сухарі в якості кишенькового перекусу на привалах;
- Брали з собою часник та цибулю для підвищення імунітету. Добре зберігати в сітчастих мішечках коло спецій. При дбайливому зберіганні ці продукти не псуються до 14 дня походу;
- Імбирні цукати, сушені лимони та апельсинові шкурки гарно віддають поживні речовини в чай, опісля їх можна з'їсти;
- Було прийнято рішення більшу частину цукру замінити медом, оскільки більша частина групи пила напої без цукру, а мед подобався всім. В майбутньому розглядаємо варіант взагалі відмовитися від цукру за рахунок чого збільшити грамовки десертів.

- Вагома частина солодошів: шоколад, рахат лукум, халва, чурчхела була придбана в Туреччині. Решта продуктів закуповувалась в Києві.

- Для маркування фасованих пакетів зручно використовувати стікери “цінники”

5.5. Фінанси

Витрати на	1 людину, грн	11 людей, грн	Примітки
Транспорт	5348	53480	Квитки до Анакри та назад (на 10 осіб)
Транспорт	540,4	5404	Трансфер до старту(на 10 осіб)
Транспорт	304,91	3354	Трансфер до Мерсіну
Транспорт	729,45	8024	Трансфер з Мерсіну до Анкари
Зв'язок	54,55	600	Стільниковий, роумінг
Зв'язок	187,80	2065,78	Супутниковий
Страховка	1599	17589	Страхова Guardian
Нац. парк, білети	54,54	600	Сказали що на одну ніч
Їжа	1424,41	15668,5	Картоплю краще купувати ніж сушити

Загалом на транспорт було витрачено 70262, на особу - 6387,45

Загалом на зв'язок було витрачено 2665,78, на особу - 242,34

Інші дані наведені в таблиці вище.

5.6. Зв'язок та страховка та контакти спас служб

Страхові поліси для групи робили класу А (Sport class E) - спортивне страхування для висот вище 3000 м.

Обрали страхову Guardian, тому що ціна полісу без франшизи була нижча за аналоги. До того ж навіть евакуація літаком надається без франшизи.

На території Турції цю страхову обслуговує Balt Assistance.

Серед варіантів страхування також розглядалася польська компанія PZU, однак через високу ціну полісу без франшизи а також обов'язкову франшизу 20% за евакуацію гелікоптером ми вирішили обрати інший варіант. Однак ця страхова теж заслуговує на увагу, а в рейтингах і обсягах фінансових виплат навіть перевищує Guardian.

Від альпіністів з ФАІСУ ми дізнались контакти місцевого англомовного альпініста з району села Чукурбаг - Ускана +90 536 955 02 66, з ним можна контактувати в ватсапі, коли ми переписувались то він відповів що можна дзвонити у випадку не також йому. Також нижче на фото є номери жандармів, які теж є спас службою в районі, але треба враховувати що вони можуть не знати англійську.

5.7. Список літератури, туристичних звітів та інших джерел інформації

- [1.опис району](#)
- [2.Звіт Андрія Данілейка 2кс з 24 квітня по 8 травня 2013](#)
- [3.Звіт Роми Сакова 4 кс 2017](#)
- [4.Звіт Пігарьової Юлії 2кс 2017](#)
- [5.Звіт Кліпач 5 к.с. з 19 травня по 7 червня 2013 р.](#)
- [6.Звіт Труфанова 2 к.с. 2019](#)
- [7.ALADAĞLAR DAĞCILIK ve TIRMANIŞ REHBERİ](#)

Для проходження першо проходів є самий актуальний і найбільш повний гайдбук по всім сходженням на вершини від турецького альпініста Тунч Фундіка .Цю книгу можна купити на ебей якщо гарно шукати або спробувати шукати в турецьких спортивних магазинах. Ми замовили її через власника кемпінгу коли були на альп зборах, якщо потрібні фото або описи то можна звернутись в контакти до керівника походу. Але є один мінус вона вся на турецькому, потрібно перекладати.

5.8. Трек маршруту

[Доступний за посиланням](#)

5.9. Перевальні записки

Група ТКТ "Тандем" в
своєму поїзді 4 кс, в
5 год. і соборна 30.04
взялися по перевал та
моя мандрівка 1А (2 ч)
Вийшли з однопалатного
вагона до пр. Восток
в старому пр. Ансу-Еди
Погода тепла, сонячна
на відпочинок, без спеку
вдень.
Оптимальне місце для ба
карте озеро
П.С. вранці приїжди
6.05.

Діафор

люб. мале городок
русских!
П.П. Садов
tkt.org.ua

Ваниске Карьковського
Лосса 05.05.16.

12.05.21
 Група турістів з
 Києва, України,
 турклуб "Університет"
 здійснила перехід перевалу
 Ачкай
 в 11:05. Погода:
 сонячно, вітряно
 Стан групи: чудовий
 Склад групи: 7 учасників
 Керівник: Плушник А.
 Попередня записка відсутня
 Виходило в напрямку п. Текенка

EVEREST CLUBUL SPORTIV TURISTIC DIN MOLDOVA

Група туристів г. Кишинев, Молдова в кількості 7 человек, совершая горное путешествие 2 к.с., вышла к туру перевала Калды Восточный (3300, 1Б) со стороны пер. Каменное плато (2355, 1А) Метеоусловия ветрено, ясно

Состояние группы хорошее

Движение от тура начато в 18⁰⁰ часов "2" октября 2020 г. в направлении северо-востока для спуска в верховья долины Эмли. Снята записка группы г.к. Плушник

от "08" мая 2017 г. под руководством Р.П. Савица

Руководитель группы Шинкевич Владимир
 Маршрутная книжка 130Г/20

EVEREST CLUBUL SPORTIV TURISTIC DIN MOLDOVA

Група туристів г. Кишинев, Молдова в количестве 7 человек, совершая горное путешествие 2 к.с., вышла к туру перевала Каменное плато (2355, 1А) Южный Калды со стороны перевала Чильолуту (2260, н.к.) Метеоусловия облачно с юга, частый град с юга как ранее, туман

Состояние группы хорошее

Движение от тура начато в 10⁴⁵ часов "1" октября 2020 г. в направлении места ночевки в 500 метрах на восток - пер. Каминьское плато. Снята записка группы г.к. "Вестра"

от "20" апреля 2011 г. под руководством Михайла Шинкевич

Руководитель группы Шинкевич Владимир
 Маршрутная книжка 130Г/20

EVEREST CLUBUL SPORTIV TURISTIC DIN MOLDOVA

Група туристів г. Кишинев, Молдова в количестве 4 человек, совершая горное путешествие 2 к.с., вышла к туру перевала Челикбуйдуран (3540, 1Б) со стороны юго-запада. Метеоусловия ясно, ветренно

Состояние группы хорошее и отличное

Движение от тура начато в 8⁴⁰ часов "6" октября 2020 г. в направлении востока к месту ночевки Yedigöller dağcılar kamp alanı. Снята записка группы г.к. Плушник

от " " 20 г. под руководством

Руководитель группы Шинкевич Владимир
 Маршрутная книжка 130Г/20

ПЕРЕВАЛЬНАЯ ЗАПИСКА

Группа туристов из Республики Беларусь под руководством Титовой Александры

поднялась на перевал N27 Котух Демидковск #
« 8 » мая 2021 г. в 15.05 Снята записка КПЧ „Глобус“

от 08.05.2016 Руководитель: Кисиченко М.Г.

Пришли со стороны пер. №6 Аксу-Еригель

Направляемся в сторону пер. Марен N39

Погода солнечная, состояние группы хорошее

Состав группы:
Титова Александра, Алфименков Евгений, Буткявичус Витаутас, Давыдчик

Александр, Басалаев Анатолий
Aleksa85@mail.ru inst: titoaaleks

Поход Горный ЗКАТ.

Группа туристов т/к «Романтик» Одесского национального политехнического университета, маршрутная книжка №06/19, руководитель Аренкин В.В. в количестве 7 человек, (состав Мищенко С., Сазонов А., Вознюк Л., Забаштанский В., Прохоренко А., Кротюк П.), совершая поход 3 к.с. вышла на перевал

№15
« 7 » 05 2019 г. в 3 ч. 10 мин. со стороны долина Демидар

спуск в сторону долина Демид

состояние группы отличное, погода ясно

снята записка группа т/к Романтик р/л Труфанов А.И. с Теремь

